

יב א מיי פטרו מהל
שבת הלכה כל שבת
לחן ס' טוה"ט ח"מ פ'
ענן שפ"ב
יב ב מיי טס טוה"ט טס
שפ"ב
ד ד ה ז ח י ט י"א
מ"ה שבת שבת
ו"ה מלכות שבת
ז ח ט י טו י"ב י"ג
טו ז ח י טו י"ב י"ג
שבת הלכה ח
טו ז ח ט י טו י"ב י"ג
י ז טס הלכה י

היה קורא בספר על האפיקופה. ואם חלמר ולרנא נפרקין ללא גזר כרמלית גזירה לגזירה גבי לא לא חייטין נמחטו (למן ד' א'): מתי אירע ספר אפילו כל מילי נמי שרי באגרו ידו מין לאפילו שאן אגרו ידו לא אסור אלא מדרבנן ורי אפטר לאוקמה אלא באסקופה כרמלית כדמטיק אמי

קורא בספר. כל ספרים שלהם עשרים כנגלה: ונתגלגל הספר מידו. ורלשו אחד ידו: גוללו אצלו. ונפרק בתרא דעירובין^(א) מוקים לה באסקופה כרמלית כגון גסה ג' ורמט ד' ורשות הרבים עומדת לפניו דאי נפל כוליה מדיה ומדרי ליה מרה"ר לאסקופה ללא חיוב מטעם איכא הלך השמח דרלשו אחד ידו ואין כלן עקירה אפילו משום שבת נמי לא גזור: היה קורא בראש הגג. שהוא רגל ונתגלגל הספר מידו. ורלשו אחד ידו: עד שלא הניח. רלש התחמון: י"א. התחמוןטו שהוא חזיר ר"ה גוללו אללו: הניח י"א. אסור לגולל דגזור רבנן משום שבת איכא לואגרו ידו אטו איכא דנפק מדיה כוליה ללא לימיה דליכא חיובא דלורימחל: הופכו על התבא. כתם לנר המלח והלך כלפי ר"ה שלא יהא מוטל כל כך בבית: הוא לא נה. ואמאי אסור לגולל אללו: משווע. פלט מלמטה ומנר מלמעלה דנח ליה על אותו שפוט: מי עבדי דנייה. אללו מדבר שיש לו מוך: מהו דתימא. לאו היינו האמת דמתי עקירתו עקירה דהא מדי ואלו: קמ"ל. דהיינו האמת ועקירתו עקירה: שמן שצף ע"ג י"א. ועקר השמן והוצילו ל"ה וה"ה ע"ג מים לענן שבת אלל לענן מרומה לא סגי ללא נקט י"א: פח"קת רבי יוחנן ורבנן דתנן שמן של מרומה: של מרומה: שבו"ה י"א. פוסל אל המרומה אל המרומה פ"ה פ"ה (א. ב. ג. ד. ה. ו. ז. ח. ט. י. י"א. י"ב. י"ג. י"ד. י"ה. י"ו. י"ז. י"ח. י"ט. כ. כ"א. כ"ב. כ"ג. כ"ד. כ"ה. כ"ו. כ"ז. כ"ח. כ"ט. ל. ל"א. ל"ב. ל"ג. ל"ד. ל"ה. ל"ו. ל"ז. ל"ח. ל"ט. מ. מ"א. מ"ב. מ"ג. מ"ד. מ"ה. מ"ו. מ"ז. מ"ח. מ"ט. נ. נ"א. נ"ב. נ"ג. נ"ד. נ"ה. נ"ו. נ"ז. נ"ח. נ"ט. ס. ס"א. ס"ב. ס"ג. ס"ד. ס"ה. ס"ו. ס"ז. ס"ח. ס"ט. ס"י. ס"יא. ס"יב. ס"יג. ס"יד. ס"טו. ס"טז. ס"יז. ס"יח. ס"יט. ס"ק. ס"קי. ס"קי"א. ס"קי"ב. ס"קי"ג. ס"קי"ד. ס"קי"ה. ס"קי"ו. ס"קי"ז. ס"קי"ח. ס"קי"ט. ס"ק"י. ס"ק"יא. ס"ק"יב. ס"ק"יג. ס"ק"יד. ס"ק"טו. ס"ק"טז. ס"ק"יז. ס"ק"יח. ס"ק"יט. ס"ק"כ. ס"ק"כ"א. ס"ק"כ"ב. ס"ק"כ"ג. ס"ק"כ"ד. ס"ק"כ"ה. ס"ק"כ"ו. ס"ק"כ"ז. ס"ק"כ"ח. ס"ק"כ"ט. ס"ק"ל. ס"ק"ל"א. ס"ק"ל"ב. ס"ק"ל"ג. ס"ק"ל"ד. ס"ק"ל"ה. ס"ק"ל"ו. ס"ק"ל"ז. ס"ק"ל"ח. ס"ק"ל"ט. ס"ק"מ. ס"ק"מ"א. ס"ק"מ"ב. ס"ק"מ"ג. ס"ק"מ"ד. ס"ק"מ"ה. ס"ק"מ"ו. ס"ק"מ"ז. ס"ק"מ"ח. ס"ק"מ"ט. ס"ק"נ. ס"ק"נ"א. ס"ק"נ"ב. ס"ק"נ"ג. ס"ק"נ"ד. ס"ק"נ"ה. ס"ק"נ"ו. ס"ק"נ"ז. ס"ק"נ"ח. ס"ק"נ"ט. ס"ק"ס. ס"ק"ס"א. ס"ק"ס"ב. ס"ק"ס"ג. ס"ק"ס"ד. ס"ק"ס"ה. ס"ק"ס"ו. ס"ק"ס"ז. ס"ק"ס"ח. ס"ק"ס"ט. ס"ק"ס"י. ס"ק"ס"יא. ס"ק"ס"יב. ס"ק"ס"יג. ס"ק"ס"יד. ס"ק"ס"טו. ס"ק"ס"טז. ס"ק"ס"יז. ס"ק"ס"יח. ס"ק"ס"יט. ס"ק"ס"כ. ס"ק"ס"כ"א. ס"ק"ס"כ"ב. ס"ק"ס"כ"ג. ס"ק"ס"כ"ד. ס"ק"ס"כ"ה. ס"ק"ס"כ"ו. ס"ק"ס"כ"ז. ס"ק"ס"כ"ח. ס"ק"ס"כ"ט. ס"ק"ס"ל. ס"ק"ס"ל"א. ס"ק"ס"ל"ב. ס"ק"ס"ל"ג. ס"ק"ס"ל"ד. ס"ק"ס"ל"ה. ס"ק"ס"ל"ו. ס"ק"ס"ל"ז. ס"ק"ס"ל"ח. ס"ק"ס"ל"ט. ס"ק"ת. ס"ק"ת"א. ס"ק"ת"ב. ס"ק"ת"ג. ס"ק"ת"ד. ס"ק"ת"ה. ס"ק"ת"ו. ס"ק"ת"ז. ס"ק"ת"ח. ס"ק"ת"ט. ס"ק"ת"י. ס"ק"ת"יא. ס"ק"ת"יב. ס"ק"ת"יג. ס"ק"ת"יד. ס"ק"ת"טו. ס"ק"ת"טז. ס"ק"ת"יז. ס"ק"ת"יח. ס"ק"ת"יט. ס"ק"ת"כ. ס"ק"ת"כ"א. ס"ק"ת"כ"ב. ס"ק"ת"כ"ג. ס"ק"ת"כ"ד. ס"ק"ת"כ"ה. ס"ק"ת"כ"ו. ס"ק"ת"כ"ז. ס"ק"ת"כ"ח. ס"ק"ת"כ"ט. ס"ק"ת"ל. ס"ק"ת"ל"א. ס"ק"ת"ל"ב. ס"ק"ת"ל"ג. ס"ק"ת"ל"ד. ס"ק"ת"ל"ה. ס"ק"ת"ל"ו. ס"ק"ת"ל"ז. ס"ק"ת"ל"ח. ס"ק"ת"ל"ט. ס"ק"ת"מ. ס"ק"ת"מ"א. ס"ק"ת"מ"ב. ס"ק"ת"מ"ג. ס"ק"ת"מ"ד. ס"ק"ת"מ"ה. ס"ק"ת"מ"ו. ס"ק"ת"מ"ז. ס"ק"ת"מ"ח. ס"ק"ת"מ"ט. ס"ק"ת"נ. ס"ק"ת"נ"א. ס"ק"ת"נ"ב. ס"ק"ת"נ"ג. ס"ק"ת"נ"ד. ס"ק"ת"נ"ה. ס"ק"ת"נ"ו. ס"ק"ת"נ"ז. ס"ק"ת"נ"ח. ס"ק"ת"נ"ט. ס"ק"ת"ס. ס"ק"ת"ס"א. ס"ק"ת"ס"ב. ס"ק"ת"ס"ג. ס"ק"ת"ס"ד. ס"ק"ת"ס"ה. ס"ק"ת"ס"ו. ס"ק"ת"ס"ז. ס"ק"ת"ס"ח. ס"ק"ת"ס"ט. ס"ק"ת"ס"י. ס"ק"ת"ס"יא. ס"ק"ת"ס"יב. ס"ק"ת"ס"יג. ס"ק"ת"ס"יד. ס"ק"ת"ס"טו. ס"ק"ת"ס"טז. ס"ק"ת"ס"יז. ס"ק"ת"ס"יח. ס"ק"ת"ס"יט. ס"ק"ת"ס"כ. ס"ק"ת"ס"כ"א. ס"ק"ת"ס"כ"ב. ס"ק"ת"ס"כ"ג. ס"ק"ת"ס"כ"ד. ס"ק"ת"ס"כ"ה. ס"ק"ת"ס"כ"ו. ס"ק"ת"ס"כ"ז. ס"ק"ת"ס"כ"ח. ס"ק"ת"ס"כ"ט. ס"ק"ת"ס"ל. ס"ק"ת"ס"ל"א. ס"ק"ת"ס"ל"ב. ס"ק"ת"ס"ל"ג. ס"ק"ת"ס"ל"ד. ס"ק"ת"ס"ל"ה. ס"ק"ת"ס"ל"ו. ס"ק"ת"ס"ל"ז. ס"ק"ת"ס"ל"ח. ס"ק"ת"ס"ל"ט. ס"ק"ת"ס"מ. ס"ק"ת"ס"מ"א. ס"ק"ת"ס"מ"ב. ס"ק"ת"ס"מ"ג. ס"ק"ת"ס"מ"ד. ס"ק"ת"ס"מ"ה. ס"ק"ת"ס"מ"ו. ס"ק"ת"ס"מ"ז. ס"ק"ת"ס"מ"ח. ס"ק"ת"ס"מ"ט. ס"ק"ת"ס"נ. ס"ק"ת"ס"נ"א. ס"ק"ת"ס"נ"ב. ס"ק"ת"ס"נ"ג. ס"ק"ת"ס"נ"ד. ס"ק"ת"ס"נ"ה. ס"ק"ת"ס"נ"ו. ס"ק"ת"ס"נ"ז. ס"ק"ת"ס"נ"ח. ס"ק"ת"ס"נ"ט. ס"ק"ת"ס"ס. ס"ק"ת"ס"ס"א. ס"ק"ת"ס"ס"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ט. ס"ק"ת"ס"ס"י. ס"ק"ת"ס"ס"יא. ס"ק"ת"ס"ס"יב. ס"ק"ת"ס"ס"יג. ס"ק"ת"ס"ס"יד. ס"ק"ת"ס"ס"טו. ס"ק"ת"ס"ס"טז. ס"ק"ת"ס"ס"יז. ס"ק"ת"ס"ס"יח. ס"ק"ת"ס"ס"יט. ס"ק"ת"ס"ס"כ. ס"ק"ת"ס"ס"כ"א. ס"ק"ת"ס"ס"כ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"כ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"כ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"כ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"כ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"כ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"כ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"כ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ל. ס"ק"ת"ס"ס"ל"א. ס"ק"ת"ס"ס"ל"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ל"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ל"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ל"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ל"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ל"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ל"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ל"ט. ס"ק"ת"ס"ס"מ. ס"ק"ת"ס"ס"מ"א. ס"ק"ת"ס"ס"מ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"מ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"מ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"מ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"מ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"מ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"מ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"מ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"נ. ס"ק"ת"ס"ס"נ"א. ס"ק"ת"ס"ס"נ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"נ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"נ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"נ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"נ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"נ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"נ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"נ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס. ס"ק"ת"ס"ס"ס"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"י. ס"ק"ת"ס"ס"ס"יא. ס"ק"ת"ס"ס"ס"יב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"יג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"יד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"טו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"טז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"יז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"יח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"יט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"כ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"כ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"כ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"כ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"כ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"כ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"כ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"כ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"כ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"כ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ל. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ל"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ל"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ל"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ל"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ל"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ל"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ל"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ל"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ל"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"מ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"מ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"מ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"מ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"מ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"מ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"מ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"מ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"מ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"מ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"נ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"נ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"נ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"נ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"נ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"נ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"נ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"נ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"נ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"נ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"י. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"יא. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"יב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"יג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"יד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"טו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"טז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"יז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"יח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"יט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"כ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"כ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"כ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"כ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"כ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"כ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"כ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"כ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"כ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"כ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ל. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ל"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ל"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ל"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ל"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ל"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ל"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ל"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ל"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ל"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"מ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"מ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"מ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"מ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"מ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"מ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"מ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"מ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"מ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"מ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"נ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"נ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"נ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"נ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"נ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"נ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"נ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"נ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"נ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"נ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"י. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"יא. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"יב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"יג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"יד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"טו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"טז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"יז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"יח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"יט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"כ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ל. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"מ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"נ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"י. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"י. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"י. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"י. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח. ס"ק"ת"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט. ס"ק"ת"ס"

רסו דין מי שהחשיך לו בדרך. ובו י"ג סעיפים:

7

א מי שהיה בא בדרך וקדש עליו היום והיה עמו מעות ויש לו * (א) חמורו וגם יש עמו א"י לא יניח כיסו על (ב) חמורו מפני שהוא מצווה * על שבייתו אלא * (ב) נותן (ג) כיסו (ד) לא"י להוליכו לו ולמור"ש לוקחו ממנו יואפי' לא נתן לו שכר על זה (ד) יואע"פ שנתנו לו משחשיכה מותר ' אבל אם מצא מציאה (ה) אינו יכול ליתנה לא"י אא"כ באה לידו מבע"י דהשתא הוא ככיסו: **ב** (ו) "אם אין עמו (ג) אינו יהודי מניחו על חמורו וכדי שלא יהא חייב (ז) משום (ד) מחמר (פי' מנהיג את החמור) אי איכא עקירה והנחה (ח) מניחו לאחר שעקרה יד ורגל ללכת דלאו עקירה

א שם קני' ב נתיב פ"ו מה"ש ג שם והל"ש ור"י ירוסם בס' הפת"ח ד שם במ"ר וכליטת קמח י"ג ע"ה משנה ו שם במ"ר

באר היטב

(ג) לא"י. ואם הוא משא כבד נ"ל דיתן החמור לא"י או יפקירו כמ"ש ס"ס רמ"ו ונלמד שלא יהא מחמר וכמ"ש ס"ע מ"א: (ג) לא"י. וה"ה אם אינו מאמין לא"י מניחו על חמורו סה"ס: (ד) מחמר. פי' המנהיג חמור טעונה ופי' כי עבד עקירה והנחה. והא' דלא קאמר משום שבייתו מהו משום דלמא

(א) חמורו. ואם החמור של א"י יניחו עליו דאין מצווה על שבייתו ואם שכרו מהא"י י"ח דמצווה כמ"ש פי' רמ"ו ס"ג. ודוקא כשכר החמור אבל אם שכר הא"י שיוליכנו למקום פלוני א"כ לא שכר החמור דהרי הא"י חייב מצוותו ובאחריות החמור ולא שכר דוקא חמור זה מן הא"י א"כ פשיטא דאינו מצווה על שבייתו מ"א:

ביאור הלכה

* חמורו. עיין במ"צ והוא ממ"ל והפמ"ג נסק"ל מלמד דאפילו שר חמור מלא"י ג"כ טוב יותר ליתן על חמור של א"י מלפטר על איסור דלמירה לא"י שטח דשכירות קניא למומחה הוא רק חומרה בעלמא. אך כ"ז בחזקתו שלא יהיה מחמר ובסק"ו כתב דלפטר דאפילו אם הבהמה היא של ישראל חבדו טוב יותר שימן על החמור [דלפני עור לא שיין כגון דלפטר אינו יודע כלל ולטעם הוא] והא"י שיש עמו יתמר אחריה. ומש"כ עוד במ"צ אבל אם שכר את הא"י שיוליכנו וכו' פשיטא דאינו מצווה וכו' א"כ מה להניח עליו כשהוא מהלך ודלקמן במ"צ דשם אין עמו א"י והוא בעצמו המחמר ע"כ נר"ך לזהר בזה אפילו הבהמה של חבדו כדי שלא יעטר על איסור דמחמר משא"כ בענינו דאיירי ב"ש עמו א"י הא"י יהיה המחמר: * על שבייתו. ואע"ג דליכא הכא משום שבייתו דהא ספק במ"צ כשהיא מהלכת מניחו עליה וכשהיא עומדת נטלו הימנה אפי"ה כיון דבמלאכה גמורה הוא מצווה על שבייתו לא"י יחיד ליה ולא לחמור. הרי"ן: * נותן וכו'. עיין במ"צ במש"כ דיראה להקנות החמור להא"י מבע"י כד"ת. ואעפ"י כה מה שכמעט הח"א בכלל ג"מ ס"ה ח"ל נר"ך לזהר שפיה המכירה ע"פ ד"ת דהיינו הפוסקים נמשכה ולפחות נמשכה ומשכה דוקא בעיטתו או בחזק של שניהם ואם נתן בעל האכסניא רשות לשניהם להשתמש שם היו כהג"ר של שניהם ומכירה אינו קונה שם אלא דוקא ברי"ה כמבאר בה"מ סימן קנ"ו קנ"ח וגם יתן לו הא"י כסף כמבאר ביו"ד סימן ש"כ ד"ח דמשכה אינו קונה בא"י וי"ח דכסף אינו קונה ולכן נר"ך דוקא שניהם יהיה מחנה עמו שמקנה לו כצדק זה שטען לו ארי"ף גא"ע ויחזר שיפסקו דמים של כל סוס וסוס דבלא פיסוק דמים אינו נקנה לו לא כמו שעושין ההמון שאומרים לא"י אינו מוכר לך הפוסקים דזה אינו קנין כלל אלא נר"ך לפסקו דמים של כל אחד ואחד לצדו ויתן לו ארי"ף גא"ע והשאר יוקוף עליו מצלוה וגם לא ימנה עמו שמוכר לו לשנת לבד אלא מכירה חלוטה וע"ש עוד שמשכים לפי מה שידוע שרוב הפוסקים ונפרט בעלי עגלות אינם בעלי פורה להיות נק"י מניחם יותר טוב להנחות להם שיפקירו הבהמות ופקירו בפני ג' בני אדם מע"ש ויחטו שאפילו כשיקם ידו נליל שנת אינו רוצה לנחות לו עוד אלא שיהיה הכל של

משנה ברורה

שמה יעשה כן בשבת אבל באותו נר עצמו לא שיין למיגור שיעשה כן בשבת שהכל יודעין שאסור ליגע בנר הדלוק גם יזהר ליתן המים בקנה קודם שמדליק הנר [א"ר וח"א] ולכ"ע מותר לתחוב הנר בע"ש לתוך החול וכיוצא בענין שכשיגיע האור לשם ימנעהו מלשרוף יותר ויכבה מאליו שגורם כיבוי הוא [אחרונים]:

א חמורו. אפשר דה"ה כששכר את החמור מא"י ד"א דשכירות קניא לחומרא וכמ"ש בסימן רמ"ו אבל אם שכר את הא"י שיוליכנו למקום פלוני א"כ לא שכר את החמור דהא הא"י חייב במצוות ובאחריות החמור ולא שכר דוקא חמור זה ממנו א"כ פשיטא דאין הישראל מצווה על שבייתו ע"כ טוב יותר שיניח הכל על החמור (א) אך יזהר שלא יהיה מחמר דהיינו שלא יעורר בבהמה שחלך מקולו או שאר דברים שמחמתו חלך הבהמה דאיסור מחמר שיין אפילו על הבהמה שאינה שלו להרכה פוסקים כדלקמן: (ב) נותן וכו'. אף שהא"י שלווחו לישא בשבת (ג) מ"מ הקילו חכמים משום דקים להו שאדם בהול על ממונו ואי לא שרית ליה אתי לידי איסור חמור שיוליך ד' אמות ברי"ה (ג) ועיין באחרונים שכתבו דבומה"ז דליכא ר"ה לכמה פוסקים נמי דינא הכי: (ג) כיסו לא"י. ואם יש לו משא כבד על החמור או בעגלה וא"א לו ליתנו לא"י וגם א"א לזהר כמה דכתב בס"ב לסלק המשא בכל פעם שתתחיל הבהמה ללכת (ד) יראה להקנות מבע"י החמור להא"י כד"ת ואם אין בקי בברכי קנין הצריך לזה יפקירונו בפני שלשה (ה) או עכ"פ בינו לבין עצמו דאז אין עובר על איסור שבייתו בהמה שהבהמה אינה שלו וירד מן העגלה ויזהר שלא יהיה מחמר וכנ"ל בסוף סק"א. ואף לאחר שעשה כל ההיתרים הללו שמכר הכל או הפקיד (ו) צריך לזהר מאד שלא יתנו לא"י או על העגלה שום דבר מהתפצים שלקחו מן העגלה בע"ש דאסור ליתן לא"י בשבת ע"מ להוציא אלא כל מה שלקחו מן העגלה ישאר בידם עד מוצ"ש. ודע דמה שכתב ואפילו לא וכו' הא"ר מצדד לומר דאם הוא מבעוד יום טוב יותר שיחן שכר: (ד) ואע"פ שנתנו וכו'. נקט לשון דיעבר משום דלכתחלה ע"כ צריך ליתן (ו) מבעוד יום משום איסור מוקצה: (ה) אינו יכול. רכינן דלא טרח בה לא חייט עלה ולא אתי לאתווי ד' אמות ברי"ה אפילו אי לא שרית ליה ליתן לא"י: ב (ו) אם אין עמו. וה"ה (ז) אם אינו מאמין לא"י: (ז) משום מחמר אי איכא. מנהיג חמור טעונה קרויה מחמר ואיסורו הוא מן התורה מרכזתיב לא תעשה כל מלאכה אתה ובהמתך וקבלו חז"ל דר"ל מלאכה שנעשית בשותפות ע"י אדם ובהמה דהיינו שהיא טעונה איזה דבר והוא מחמר אחריה ומנהיגה ע"י קולו וכיוצא בו. ואין עובר על זה אלא כשהיא עושה עקירה והנחה על ידו דלא תעשה כל מלאכה כתיב ובלא זה לא מקרי מלאכה (ט) וכן ה"ה לענין איסור שבייתו בהמה ולפיכך מניח הכיס עליה לאחר שכבר עקרה ללכת ולא נעשית העקירה על ידו: (ח) מניחו וכו'. מתרגם: דמי קדימה

שער הציון

(א) ממ"א ושי"א: (ב) גמרא: (ג) א"ר חז"ש דלא כמ"א: (ד) אחרונים: (ה) עיין בבב"ל: (ו) ח"א: (ז) הגר"א: (ח) מ"א בשם סה"ת: (ט) רשב"א:

איש מצליח

1. אבל מדברי מרן נראה שיש להחמיר בזה כשאר פוסקים כיון שמתכוין לכבות את האש, ואין להקל בזה לדין אלא במקום חשש סכנת דליקה. וכ"כ דעת הכה"ח (אות ב"ד) שהשמיט דברי הא"ר בזה. 2. ואם לא

9

ג ר יחוס ט"ז
כס יז מפרטי
ס טז משנה
ע טז קנין

אלו יטלטלנו (יז) פחות (יח) פחות (י) מארבע אמות ודוקא כיסו או מציאה (יט) שכאה לידו * אבל אם לא באה לידו לא: **ח** יי"א ודוקא מי שהחשיך לו בדרך שהיה סבור שעדיין יש שהות (כ) ביום אבל מי שיצא מביתו (כא) סמוך לחשכה ושכח והוציא לרה"ר (כב) לא התירו לו בשום אחד מהדרכים האלו **ט** (כג) ° הגיע לחצר החיצונה המשתמרת נוטל (כד) מעל החמור כלים הנטלים ושאינם נטלים מתיר את החבלים והשקים נופלים וואם היתה טעונה כלי זכוכית שאסור לטלטלם כגון שהם כוסות של מקיזי דם שאין ראויים בשבת לכלום לפי שהם (כה) מאוסים ואם יפלו לארץ ישברו מניח תחתיהם כרים וכסתות. ודוקא במשאות קטנים (כו) שיכול * (כז) לשמטן

באר היטב

פחות מד"א נרץ ליטב בכל פחות מד"א שאל"כ אעפ"י שעומד חייב ונראה דזהו א"ס א"י נוסף לכו' נרץ ליטב א"ל א"ס א"י נותן לחצרו צפוח מד"א א"ל ליטב שום א"י דככל א"י הו' מעשה חדש עכ"ל ט"ז. ועי' נחשונת עטרת הגרשמי ס' קי"ד דמתיר סס לעמי העומד בחוק נכרמלית ובעל הבית פושט ידו לחוק ויטול העני ממנו ע"ש א"כ לפ"ז ה"נ מועיל הושטה שפסק אשה אחרת מידה ומנהג ישראל תורה שאין עושין זה ע"י א"י רק לעשות ע"י הושטה מרה"י לנכרמלית ועי' יד אהרן ס' שמ"ז שחלק על עטרת

משנה ברורה

אלא דוקא כשאין לו שום אחד מכל אלו הדרכים: (יז) פחות וכו'. זה אינו מועיל אלא לענין טלטול ברה"ו או בכרמלית שהאיסור הוא משום טלטול ד' אמות ע"כ מהני זה אבל בכרמלית לרה"י או לרשות הרבים וכ"ש מרה"י לרה"י דהאיסור הוא משום הוצאה מרשות לרשות דאסור אפילו כחצי אמה אינו מועיל זה [ט"ז וש"א] ע"כ בענינו כשכא סמוך לביתו שהוא רה"י (יז) ידוק הכיס כלאחר יד לביתו כדי שלא תהיה הכנסה גמורה ואפילו אם עשה הנחה כשכא סמוך לביתו (יח) ג"כ התירו להכניס לביתו כלאחר יד משום הפסד. כתב הט"ז לא יפה עושין אותן שנושאין חינוק למול בפחות פחות מר"א דמ"מ יש איסור מה שמוציאין מרה"י לרחוב שהוא כרמלית אלא יוציאנו ע"י א"י מרשות לרשות ואח"כ יטלטלנו בפחות מר"א ולבכ"כ יכניסו ג"כ ע"י א"י ולה"מ"א לקמן בס"מ של"א סק"ה אין לעשות כן דהא אפשר למול בביתו: (יח) פחות מר"א. ועמוד לפרש בינתים רגע אחד להפסיק ביניהם והנחת גופו כהנחת חפץ (יט) ואע"ג דאינו עומד בינתים לצורך עצמו לנח קצת אלא כדי שלא יעביר ד"א בבת אחת אפ"ה מקרי עומד לפוש (ס) ויש מתמירין שצריך דוקא ליטב בינתים או להניח החפץ ע"ג קרקע⁴ כתבו האחרונים דפחות פחות מר"א יותר עדיף שיהיה ע"י שנים משיהיה ע"י אחד וכו' לכו"ע א"צ ליטב שום אחד ולא לעמוד לפוש

דומה המ"א הנה דבר זה נל"ע: (ו) מד"א. כתב הט"ז דבר פשוט שזה אין מועיל אלא טלטול ברה"ו או כרמלית שהאיסור הוא משום טלטול ד"א ע"כ מהני זה א"ל מרה"י לנכרמלית וכ"ש לרה"ר דהאיסור הוא משום הוצאה מרשות לרשות דאסור אפילו נחצי אמה אינו מועיל זה וכ"כ רש"ל נחשונה ס' ז"א. ע"כ לא יפה עושים אותן שנושאין חינוק למול בפחות פחות מר"א דמ"מ יש איסור מה שמוציאין מרה"י לרשות שהוא כרמלית אלא יוציאנו ע"י א"י מרשות לרשות ואח"כ יטלטלנו בפחות מר"א וכפ"ז נ"י נ"ס ר"י נהימר

ביאור הלכה

לזה והכא מפני הפסד הסידור ואח"כ מלמדי ש"כ נה"ג נ"ס ר"א"ו אך הוא י"ז לו צענון זה שיעה אחרת ע"ש] ואולי דזהו טעם האוסרים שהנחה מר"א ומ"מ נ"ל דלפניו לנכ"י המ"א יש להחזיר נכרמלית ע"ן יבנות קי"ד ע"א עמ"מ דמשני נכרמלית דרמ"ן ולשיטת הרמב"א דכתב זה מותר אפילו למספי ליה כ"ד: * אבל אם לא באה לידו לא. ע"ן נפמ"ג שמוכח מדברי דדוקא פחות פחות מד"א ע"י א"ס אחד הוא דאסור א"ל מלכרו לחצרו אף ש"א מולך פחות מד"א וע"ד כן עושין שר כמסאך כשמ"ט ס"ג וע"ז סס סק"ה דנאוסין זה לא גזרו על פחות מד"א. ודע דהוא דוקא במל"א דבר שמוכח לטלטלו א"ל א"ס מל"א דבר שאסור לטלטלו אסור ע"כ"ס משום מוקלה וכדמוכח בסוף הס"מ ע"ש במקור הד"ן: * לשמטן. ע"ן נמ"ג שכתבתי דיש מתמירין נמקוים הפסד מרונה אפילו נטלו לכל הי"ס הוא מדברי המ"א וכפ"ז דהמגיד משנה כ"כ וכ"כ בג"ג נ"ס היר"א וכ"כ נ"ס"י נה"א ולפי"ן נמ"ד להקל כמותם ע"ד היר"ן האוסר שהוא יודע"ה מה ומה לדסק"ן להניח כרים וכסתות חתם משאות גדולות כמד דהיינו משום שיכול לפורקן נמ"ס ולא ינח ליד הפסד וא"ס א"ל לפורקן אה"י דמותר להניח כרים וכסתות אף במשאות גדולות ומשנת מר"א דלאו דוקא צענונו דה"ה דבעלמ"א מותר לנטול כלי מהיכנו במקום הפסד מרונה והנ"ס דא"ן מט"ר זה נה"א נ"ס"י והס"ג מ"מ מוכיח כן המ"א מדעתם וכו' שצ"ח נספר דגמ"ר ע"ש [א"ן לפי מה שצ"ח היר"א מצדשו על ה"א סוגי"א ע"ש שז' אוד"ה ר"ס הדגמ"ר ודלקמ"ה] וכפ"ר קר"ן נמ"ל כתב דא"ן הד"ן ע"ס

דבכל אחד הו' מעשה חדש: (יט) שכאה לידו. היינו מבע"י וכנ"ל בס"א: ח (כ) ביום. שקצת אונס חשיב: (כא) סמוך לחשיכה וכו'. הטעם (כא) דפושע הוא כיון דבעת היציאה היה סמוך לחשיכה היה לו לחוש שמא ישכח ויטלטלנו ברה"ו (כב) אבל כשיצא מבע"י שרי ע"פ הדרכים הנ"ל: (כב) לא התירו לו וכו'. ר"ל⁵ שיעשה כפי המבואר לקמן בס"ב בהג"ה דיתיר חגורו בשוק והוא נופל ואומר לא"י לשמרו ובספר א"ר הביא דעת הרשב"א החולק על הי"א הזה וס"ל דגם כזה יש לסמוך על כל הדרכים הנ"ל וכתב דיש לסמוך עליו: **ה** (כג) הגיע לחצר. הקשה המג"א דהא כי קאי הבהמה פורתא לפני הפתח מעיל מרה"י לרה"י וכמ"ש ס"יא וצ"ל דגבי בהמה⁶ החמירו כ"כ ועיין בפמ"ג שנדחק מאד בחירון זה ויש מתרצים דיוזר ליטול מהבהמה תיכף בבואה לחצר בעודה מהלכת כדי שלא תהיה ההנחה ע"י הבהמה (כג) או שיוזר ליטול ממנה קודם שנכנסה לחצרו ולא יניח עליה עד לאחר שעקרה רגליה לכנוס לחצר כדי שלא תהיה העקירה על ידה ואף שאח"כ עומדת בחצר והו' הנחה לית לן בה דכל דבר שבחבירו פטור אבל אסור בחמורו מותר לכתחלה: (כד) מעל החמור. ואפילו (כד) הם יותר מ"טו סאין שרי משום צער בע"ח אבל בלא"ה אסור לפנות מן העגלה כלל כמש"כ סוף סימן של"ג: (כה) מאוסים. ואע"ג דמוקצה מחמת מיאוס מותר (כס) היינו היכא דחזי לכסויי ביה מנא אבל הכא לא חזי לכסות שאם יפלו ישברו: (כו) שיכול וכו'. ולא נאסרו (ט) מטעמ⁷ בסיס לרבר האסור כיון שלא היו עליהן בה"ש⁸: (כז) לשמטן. ואע"ג (כז) שקודם שיספיק לשמטם כולם בנחת שלא ישברו הכלים הרי הם מבוטלים מהיכנם באותה שעה ע"י אפ"ה התירו חכמים לעשות כן כדי שלא יהיה הפסד ע"י השבירה וכתבו הרבה פוסקים דדוקא כלים שיש הפסד מרובה בשבירתן

שער הציון

(יז) כ"ה וא"ר: (יח) סוכה מגמרא שם לפי גרסתנו ע"ש: (יט) ד"מ ושי"א: (כ) ר"י והביאו הט"ז: (כא) לבוש: (כב) מ"א: (כג) סהרש"א: (כד) פ"א: (כה) מ"א: (כו) מ"א ועיין בה"ח: (כז) הרשב"א והר"ן:

איש מצליח

1. והרמב"ם מתיר גם כזה, וחלקו עליו כל הפוסקים. ומ"מ אם הוא אדם שידוע לנו שלא ישמע לאיסור ויבוא לידו איסור הטמנה בארץ אפשר לסמוך על הדמב"ם להורות לו לטלטל פחות פחות מדי אמות (הכה"ח אות ל"ז בשם הש"א). 2. היינו על ידי הרבה בנ"א, ואפילו ב' בנ"א יכולים לעשות כן. (כה"ח אות ל"ב בשם הפמ"ג). ועי' לקמן בהג"ה בנ"א, וכאן שהתיר הפמ"ג אפשר משום מדברי מ"ן שאין להתייר אלא בהרבה בנ"א, וכאן שהתיר הפמ"ג אפשר משום דהו' בכרמלית. ע"ש. 3. וגם לדידן שיש רה"ר כוה"ו מראודיי"ת, אפשר להקל במקום מצוה להוציא החינוק ע"י גוי מכמה טעמי, ויקחנו הגוי עד לביה"כ ולא יניחו ברה"ר. ואם אפשר לעשות ע"י אמירה לגוי שיאמר לגוי אחר עדיף טפי הגהות ותיקונים: א) ר"ל [אלא] שיעשה: הארות והערות: 1) עיין בבה"ל סימן ש"י סעיף ד' ד"ה מטה:

10

ה' ט"ו ט"ז ז' ט"ח
ק"ג פ' ט"ז ט"ח
ט"ז ט"ח ט"ח
ט"ז ט"ח ט"ח
ט"ז ט"ח ט"ח
ט"ז ט"ח ט"ח
ט"ז ט"ח ט"ח
ט"ז ט"ח ט"ח
ט"ז ט"ח ט"ח
ט"ז ט"ח ט"ח

מתחתיהן אבל אם הם גדולים שאינו יכול לשמוט הכרים מתחתיהן אסור להניחם תחתיהן מפני שמבטל כלי (ו) מהיכנו (פי' מהשמיט שיהי מוק' לו) * אלא פורקן בנחת שלא ישברו * ולא יניחם על הבהמה משום צער ב"ח: י' (כתו) חשכה לו בדרך ותפלין בראשו או שיושב בבה"מ בשדה וחשכה לו מניח ידו עליהם עד שמגיע לביתו ואם יש בית סמוך לחומה שנשמרים בתוכו מניחן שם: י"א * היתה חבילתו מונחת על כתפו וקידש עליו היום (כט) רץ תחתיה עד ביתו ודוקא רץ אבל לילך לאט לא כיון דלית היכירא אתי למעבר עקירה והנחה (ל) דומנין (ס) קאי ולא אדעתיה אבל רץ אית ליה (לא) היכירא וכי מטי לביתה * כי היכי דלא קאי פורתא ואשתכח דקא מעייל מרה"ר לרה"י זורק לה (לב) כלאחר יד דהיינו שלא כדרך זריקה כגון מכתפיו ולאחריו: י"ב * י"א (לג) דדוקא בחבילה התירו לעשות כן אבל לא בכיסו י"א * (לד) דה"ה (ט) לכיסו: הגה ומי ששכח כיסו עליו בשבת אם הוא צנימו * (לה) יכול לילך עמו למדל להסיר מגורו ולפול שם להנציח ואם הוא

באר היטב

הגרשו וכתב דבר קשה להסיר דהרי מליני נכמה דברים שאסרו גורה לגורה דלמירקן כולה חלה גורה היא ע"ש וכ"כ המ"א סימן שמי"ט ס"ק ד' ע"ש ועיין ט"ז ס"י שמי"ט ס"ק א' וצמ"א ס"י של"א ס"ק ה': (י) מהיכנו. ואין לבטל כלי מהיכנו

משנה ברורה

בשבתהן אבל חתיכות זכוכית רחבות שאינן כלים שאין הפסד כ"כ בשבתהן דהם עשויים להתחך לחתיכות קטנות ולית בזה רק הפסד מועט אסור להניח כרים תחתיהן לפי שמבטלן עכ"פ מחשמישן לשעתן וכן מסיק המ"א לדינא דיש להורות שאין מבטלין כלי מהיכנו אפילו לפי שעה אלא במקום הפסד מרובה. ולבטל כלים מהיכנו לכל היום במקום הפסד מרובה יש מתירין ויש אוסרין ועיין בבה"ל? י' (כתו) חשכה לו. היינו דנעשה בה"ש וא"א לו לישא אותם בידו לביתו מפני קדושת שבת ולהשאיר אותם שם בדרך או בבה"מ א"א מפני ביוון התפלין דבתי מדרשות שלהם היה בשדה מקום שאין משומר מפני הגנבים ע"כ חתירו לו חכמים לנשאם עליו דרך מלבוש עד ביתו אך צריך לכסותם שלא ידאחו שהוא נושא עליו התפלין בשבת: י"א (כט) רץ תחתיה. דכל כמה דלא עמד לפוש אין כאן עקירה בשבת (כט) ודוקא כשאין עמו א"י ולא בהמה ולא חש"ו וגם במקום שאין יכול להוליכו פחות פחות מר' אמות כגון שמתירא מליסטים שיגלוהו או שיש מים רחב ד"א ועיין מה שכתבתי בסמוך דלדין דלית לן ר"ה גמורה³ אפשר דשרי בכל ענין: (ל) דומנין דקאי. ואם עמד לתקן המשא פטור דזה לא מקרי הנחה: (לא) הכירא. דעביד שינוי בהליכתו וע"י כן יזכור שבת ולא יעמוד: (לב) כלאחר יד. דהיינו שמהפך אחריו כלפי החצר וזורקו מכתפיו כן הוא ברוקח דכלאחר יד ליכא איטורא דאורייתא ומשום הפסד חבילתו חתירו לו דבר זה: י"ב (לג) דדוקא בחבילה. שהיא כבדה ואין דרך לורץ במשא כבר ואית ליה הכירא אבל בכיס (כט) שהוא קל אין היכר ברציה: (לד) דה"ה בכיסו. היינו במקום שא"א בהנך דרכים הנוכחים לעיל. והמיקל כה"א לא הפסיד⁴ [ט"ז] וכתב המ"א בשם הש"ג דלדין דלית לן ר"ה אפשר דלכו"ע שרי בכל ענין: (לה) יכול לילך וכו'. דכיון שהמוקצה בידו יכול לילך עמו לכל מקום שירצה והגר"א כבאורו החמיר בזה ועיין בבה"ל מה שכתבנו בזה בשם הדה"ה וראם יתיר⁵ חגורו תיכף ויפלו המעות ויכל להביא⁶ ליד הפסד אפשר שגם להגר"א מותר עיין במ"א ס"ק י"ד⁷ וסק"ב:

אפילו שמה לבסוף לא מקילת ליה וזה טעם הג"ה שצמחן וכן משמע שט"ס: * יבול לילך. עיין מ"ב מה שכתבנו בס' הגר"א ומה"ה ממרע דכ"ס שיש עליה פורת כלי והיא לא נעשה פנים להמעות כיון שהיא נכנסה ונתר

שער הציון

(כתו) א"י בשם סה"ה: (כט) מ"א:

איש מצליח

חן (ס"י ל"ג) אריכות רבה בזה מערכה לקראת מערכה יעו"ש. 4. וכן פסק הכה"ח (אות נ"ו). ולכאורה למאי קיימא לן יש אומרים ויש אומרים הלכה כיש בברא, ודאי שיש להתיר בפשיטות. 5. ושם כ' דרכים יש להתיר אבל בדברים המוקצין בגופן כגון מעות ואבנים אסור לילך עמהן למקום אחר וצריך לזרוק אותן תיכף, וכן פסק הכה"ח (ס"י ש"ח אות כ"ז). אבל במנוח"א ח"א (פ"י"ג ס"ג) כתב דבמקום הפסד או צורך מצוה אפשר להקל גם במקוזה מחמת גופו. וע"ע לקמן ס"י ש"ח במ"ב (ס"ק י"ג) ובהערה שם.

1. עיין להמשגיב לקמן (ס"י ש"ה ס"ח בבה"ל בדי"ה ומטעם זה) שכתב שר"ל פורקן כדרכו בידים. והכה"ח כאן (אות מ"ו) כתב בשם המ"י רד"ל באופן הנזכר (בס"י ש"ה ס"ח) דמכוס ראשו תחת המשאוי ומסלקו לצד אחר והוא נופל מאליו ע"ש. והוא תמוה. ועיין בהערות בסוף הספר. 2. ושם דעתו נוטה להחמיר ע"ש. ואף שמדוברי הכה"ח (אות מ"ד) נראה שמיקל בהפסד מרובה, מ"מ נראה עיקר כדברי הבה"ל שכן רעה רוב הראשונים ושכן מוכח מפשטות הסוגיא כיעו"ש. 3. וברעת מן בזה עיין בבה"ל לקמן (ס"י ש"ג ס"ח) ובלוית הגהות ותקומום: א) כשיתיר: ב) לבוא:

הלכות שבת סימן שמה שמו

11

כרמלית (עט) אפי' עמוק מלא אמה היו כרמלית (פ) אלא אם כן הוא רחב ד' על ד' דאין מקום פטור כרמלית כמו שנתאר נמוק: י"ט מקום פטור הוא מקום (פא) שאין בו (יד) ד' על ד' (פב) וגובה משלשה ולמעלה עד לרקיע: י"א או חריץ שאין בו ד' על ד' (פג) ועמוק יותר משלשה יוכן המחיצות הגבוהות מג' ולמעלה (טו) ואין ביניהם ד' על ד'. הנה (פה) וכל זה דוקא עומד צ"ה אצל כרמלית אמרין מלא מין את מינו ויעור (פו) ודינו ככרמלית * (ר"ן פ' כ"ד משתתפין והגהות מרדכי פרק ט"ו דשבת) (עור וז"י נסס רמז"ס) * ויש סולקים ואומרים דאין חילוק בין ר"ה לכרמלית (רש"י והמגיד פי"ד נסס רמז"א) אלא אם עומד צ"ה (פו) לכולי עלמא דינו כרשום היחיד (צ"י):

פ ס ו' ג רמז"ס
ט"י פ ס

א שנת ר' וז"י
ב גריסא פס ר'
ג וז"י ג גריסא פס
ד' וז"י ג גריסא פס
ה' וז"י ג גריסא פס
והר"ן והרמב"ם
ז"י וז"י וז"י
ח' וז"י ג גריסא פס
ט' וז"י ג גריסא פס

שמו דיני עירובין מן התורה. ובו ג' סעיפים:

א מן התורה אין חייב אלא במוציא ומכניס חזק (א) ומושיט מרה"י לרה"י (ב) וחכמים אסרו מכרמלית לרה"י או לרה"ה או מהם לכרמלית אבל מקום פטור (ג) מותר להוציא ולהכניס ממנו לרה"י ולרה"ה ומהם לתוכו (ד) אבל העומד ברה"י ומוציא או מכניס או מושיט חזק לרה"י דרך מקום פטור או איפכא (ה) חייב (ו) יוכן לא יעמוד אדם על מקום פטור (ז) ויקח חפץ

באר היטב

משמע דאין עובי המחיצות מטטרף לר' צ"ח. ועס"ק א' מש"ש: (יד) ארבעה. רוחב אפי' הוא ארוך אלף אמה צ"י: (טו) ואין צ"ה.

משנה ברורה

באר הלכה

פטור כשאין בו ד' על ד' וכלקמיה בסי"ט: (עט) אפילו עמוק מאה אמה. ר"ל וגם רחב פחות מד' על ד' והטעם משום שהוא (פה) בטל לגבי הכרמלית שהוא עומד בו וכלקמיה בהג"ה בדעה הראשונה והא דקו"ל דגדר כרמלית שלא יהא פחות מד' על ד' ע"כ איירי לדעת הג"ה זו היכא דהעמוד עומד ברה"ה דאלו היה עומד בכרמלית אפילו הוא פחות מד' על ד' ג"כ שם כרמלית עליה

* ר"ן פ"ק דשבת והגהות מ"י כ"ל: * ויש חולקים וכו'. עיין נמ"ז שכתבו דהאחרונים כתבו דהלכה כדעה הראשונה ונראה דהוא מטעם דהרמ"ם פ"ח מהג"ה פסס כן ועיין פסיקתא דהג"ה משמע דלא פסקא ליה להרמ"ם דבר זה ולדע זה מלאמי עד ראשונים דקיימי בשעת רש"י והרשב"ם והוא נמאיר פ"ק דשבת [דף ז'] וזכרנו ירוחם נהד"א דאף כרמלית יש מקום פטור וע"כ במקום הדמק אפשר דיש להקל

דמצא מין את מינו ובטל לגביה: (פ) אלא א"כ הוא רחב ד' על ד'. דאו הו"י רה"י: י"ב (פא) שאין בו ארבעה. טפחים רוחב (ע) אפילו הוא ארוך אלף אמה דמרובע ד' טפחים על ד' טפחים בעינן: (פב) וגובה משלשה ומעלה. דפחות משלשה בטל לגבי קרקע וכדלעיל בסי"י: (פג) ועמוק יותר משלשה. ט"ס צ"ל ועמוק (טו) שלשה ויותר: (פד) ואין ביניהם ארבעה וכו'. מלשון זה משמע דאין עובי המחיצות מצטרף לר' וע"ל בסק"ג מה שכתבנו שם: (פה) וכל זה וכו'. פ"י כל הצירורים המבוארים בסעיף זה דבאין בו ד' על ד' הו"י מקום פטור דוקא בעומד ברה"ה אבל בעומד בכרמלית אע"ג דלא הו"י ד' הו"י ככרמלית דמצא מין את מינו היינו המקום פטור מצא את הכרמלית שהיא מינו שהוא ג"כ מקום פטור מן התורה וניער ונתחזק ע"י מינו להצטרף עמו ולהיות כמוהו: (פו) ודינו ככרמלית. ובעמוד או במחיצות הנ"ל (עמ) לא הו"י ככרמלית אלא עד יו"ד טפחים אבל בחריץ אפילו עמוק ק' אמה וכנ"ל בהג"ה בסי"ח: (פז) לכו"ע דינו כמו רה"י. שכל דבר שהוא בתוך רה"י הוא רה"י בין גבוה בין נמוך בין רחב בין קצר [ב"י] (עט) ועיין באחרונים שמצדדין להורות כדעה הראשונה ועיין בבה"ל:

א (א) ומושיט. היינו שגופו עומד ברשות אחד ומושיט בידו החפץ לרשות אחר ועיין לקמן בסימן שמו"ב בס"ב סק"ח לענין מושיט מרה"י לרה"י דרך ר"ה: (ב) וחכמים אסרו וכו'. והוא (ה) דמיא קצת לרה"ה שאין מחיצות ומ"מ אינו ר"ה דלאו להילוכא דרבים עבידא. ולכן גזרו עליו חכמים שלא להוציא ולהכניס ממנו בין לרה"ה ובין לרה"י כדי שלא יבאו להחזיר אף מרה"י לרה"ה: (ג) מותר להוציא ולהכניס. וה"ה להושיט ולזרוק: (ד) אבל העומד. ר"ל (ג) שהיה עומד והלך והוציא או הכניס או שנשאר עומד אלא שהושיט או זרק: (ה) חייב. דכיון שעשה עקירה ברה"י והגחה ברה"ה או איפכא לא איכפת לן מה שהעביר ביניהם דרך מקום פטור. ודוקא שלא עמד במקום פטור אבל עמד מעט שם ואת"כ חזר והוציא לרשות האחר פטור כיון שעשה הנחה במקום פטור (ג) ומ"מ איסורא דרבנן איכא אף בזה דגזרינן דילמא אתי לאקולי ולאפקי להדיא מרה"י לרה"ה (ד) וה"ה דאסור להוציא מטעם זה מרה"י למקום פטור דרך ר"ה אף אם יזהר שלא לעמוד ברה"ה: (ו) וכן לא יעמוד וכו' האי וכן לאו דוקא (ס) דחיובא ליכא בזה [דכיון שהוא בעצמו עומד וניח במקום פטור מיד שהגיע החפץ נגדו (ו) נעשה כמו שהניח שם מעט] ונקט וכן משום איסורא משום דעכ"פ נעשה על ידו הרצאה מרה"י לרה"ה ואתי לאקולי להוציא מרה"י לרה"ה להדיא: (ז) ויקח חפץ מיד וכו'. וה"ה

שער הציון

(ע) וכל זה לענין עמקות אבל לענין גובה כגון עמוד שהוא פחות מיו"ד טפחים ורוחב ד' על ד' (ה) שעומד בכרמלית אפילו לדעה ראשונה שלקמיה בהג"ה ג"כ אינה תופסת אלא עד עשרה דלא שייך שם לומר מצא מין את מינו ולבטולי לגביה דגם הכרמלית גופא אינו תופס אורו אלא עד יו"ד וכ"כ בספר תוספת שבת: (עו) מ"א בשם הפוסקים: (עז) דשלשה בודאי ג"כ אינו בטל לקרקע וגם ברמב"ם לא נזכר תיבת יתר: (עח) והטעם כחבתי מקודם בשער הציון: (עט) א"ר והגר"ו ושולחן ע"ש: (א) רש"י: (ב) ט"ז: (ג) גמרא במימרא דרב דימי אמר ר' יוחנן: (ד) ב"י וט"ז ומאמר מרדכי דלא כב"ח: (ה) גמרא: (ו) כן הוא לפירוש דש"י והרמב"ם במה דמסיק שם התם לא נח הכא נח וכמש"כ בספר מעשה רוקח ע"ש ועיין במהרש"א שם בדף ח"ית ע"כ בד"ה לימא תהו דמפרש שם כן אף לפירוש התוספות בשם ר"ח אכן ברמב"ם פ"ב משכת הי"ד בהשגות הראב"ד שם לפי מה שהעתיק פירוש ר"ח משמע דדוקא כשנח שם מעט אבל כשלא נח כלל חייב:

איש מצליח

- 1. וכל זה כשאין רבים מכתפים עליו. אבל כשכרים מכתפים עליו, כשגובה ט' טפחים בצמצום דינו כרה"י וכמבואר בסעיף י'. 2. וכ"כ כה"ח (באות קט"ז): 3. עיין בשערי צדק ש"כ הא"ר, וע"ש שכתב שכן משמע בבית יוסף ובש"ע. וכ"פ הפמ"ג והח"א. וכ"כ כה"ח (באות קכ"ב). ועיין בבאה"ל, ומה שכתבנו שם:

הגהות ותיקונים: (א) נראה דצ"ל שהוא יותר מ' טפחים ורוחב פחות מד' על ד':

שמוט דין ארבע אמות ברשות הרבים. וכו' ה' סעיפים:

א סמוט מניחין
מיט ב טס תקנא
במילא ג טס ריל
הסניחא רמי ורי
סמוט והלויט טס
טס ר"מ והמניט
סריט ד היט
טס הלכתי
ה מפנה טס ר"מ
וכי' יהיה המניט סריט מהיט ו היט טס הלכתי והלויט רמי הלויט טס

12

א(א) כל אדם יש לו (ה) ד"א בר"ה שיכול לטלטל בהם יומודדים לו (ג) (ג) באמה שלו ואם (ד) אמתו (ג) קטנה נותנים לו ד"א בינוניות של כל אדם שכל אחת מהן ששה טפחים (וע"ל ה) ס"י (ז"ל): ב ד"א שאמרו (ו) * הן ואלכסונון שנמצא שהם חמש אמות ושלושה חומשים (ז) ויש מי שאומר (ח) * שמד' אמות עד חמש ושלושה חומשים (ט) פטור אבל אסור: ז(י) * מותר לו לאדם לעקור חפץ מר"ה * וליתנו (ד) לחבירו שאצלו בתוך ארבע אמותיו * וחבירו לחבירו שאצלו אע"פ

וכי' יהיה המניט סריט מהיט ו היט טס הלכתי והלויט רמי הלויט טס

באר היטב

פ"י: (ג) באמה שלו. היינו הזרוע: (ג) קטנה. והוא גדול נמצא שלא יספיקו לו ד' אמותיו: (ד) למכרו. והיינו דוקא בתוך רשות הרבים או בתוך ר"מ או בתוך כרמליט אצל להוילא מכרמליט משנה ברורה

פטור שהרי לא עקר הספן כולו מן הארץ ואם משך הספן וגררו על הארץ מתחלת ד' אמות לסוף ד' היינו שהמגלגל עוקר הוא מ"א: (ה) ד"א. מנומנמות גופו ג' אמות ואמה כדי לפשוט בו ידיו ורגליו

באור הלכה

חף משפטה רמי שנקיל מטע"י חף נמוד:

והגר"א בביאורו מסיק לאיסור בכרמליט כמו בר"ה. המפנה חפצים מוויית לווית ונמלך עליהן והוציאן פטור מחטאת שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך ונמצא דלא עשה אלא הנחה וליח ביה רק איסורא בעלמא. היה קנה בידו והגביה קצת^א האחר וקצה השני מונח בארץ וחזר והגביה הקצה השני אפילו כל היום כולו (יא) פטור כיון שלא עקר כל הקנה מהארץ ואם משך החפץ וגררו על הארץ מתחלת ד' לסוף ד' חייב שהמגלגל עוקר הוא [גמרא]:

* הן ואלכסונון. עיין במ"ז מש"כ דאפילו אם טלטל לרשות העולם נמי דינא הכי כן הוא דעה ר"ח וסמ"ק המחבר כותבי ואף לדעת הרש"מ יש י"מ מה וכן משמע בחוספות ור"מ שמתקפיקס על דברי ר"ת מ"מ פתח המחבר טומיה ולא חילק מה שכן הוא ג"כ דעת הרמב"ם ורש"י ורשב"א וריטב"א: * שמד' אמות עד וכו'. הנה המעיין בלשון הרמב"ם שממנו מקור דין זה משמע דלרעת אמות כוונה מותר לכתולה ול"ע נטעמו לי נור שלא תאלכסון אצו אלכסון גם ד' אמות היה לנו לאסור:

א (א) כל אדם יש לו וכו'. הטעם (ה) דכתיב שבו איש תחתיו והכונה ישיבת כל איש ביום השבת יהיה כשיעור תחתיו דהיינו כשיעור אורך כל גופו ושיעורו חו"ל דאורך האדם שהוא שיעור תחתיו הוי ג' אמות ועוד אמה (ט) כדי לפשוט ידיו ורגליו ובשיעור זה יכול אדם לטלטל חפצים מכאן לכאן: (ב) ארבע אמות. מצומצמות [מ"א] והיינו שימדוד אותן בצמצום ועיין בס"ב דארבע אמות שאמרו הן ואלכסונון: (ג) באמה שלו. דהיינו אם האיש הזה הוא ארוך ביותר (ג) מודדן לו הד' אמות בזרוע שלו ונמצא שד' אמות שלו יהיו גדולין מד' אמות של שאר בני אדם: (ד) אמתו קטנה. ר"ל (ד) שגופו בינוני כשאר כל אדם וזרוע שלו קצרה משאר בני אדם ואם ימדדו ד' אמותיו בזרוע שלו

* וליתנו לחבירו שאצלו וכו'. עיין במ"ז מש"כ בסם הט"ו שדעתו שאסור להיתנו ס"מ מר"ה לכרמליט אפילו ע"י עבד"ס דהוי מזה הנבלה בעברה וקפ"ל דלא הוי שטח דשטח לזורך מזה ונראה דה"ל חז"ל לשיטתו דס"ל בעינת ע"ו סוף סק"ד דלא חזרו ע"י עבד"ס רק להמיל דרך מלך שלא פירט אצל לא דרך כרמליט דלמי לאחלטי מ"ה ע"ש אצל לפי מה שכתב ח"י טס נכס דהך פוסקים דמותר חף בכרמליט ויהעמקניה טס בע"ל ע"ש] ממילא מותר חף מה: * וחבירו לחבירו שאצלו. מלשון זה משמע דדוקא ע"י הרבה בני אדם שכל אחד מולין פחות מד"א וכפ"ג סימן רס"ו משמע דס"ל דאפילו ע"י שני בני אדם נמי שרי^א דהיינו שאחד מולין מתחלה פחות מד"א ונמטו לפיכך שילין גם הוא פחות מד"א ואס"כ לוקמו ממנו ומולין עד פחות מד"א ונמטו להנחו ויחזר עוד חלילה

יהיו קצרות לפי צורך גופו והתורה אמרה שבו איש תחתיו ע"כ נותנים לו ד"א בינוניות של כל אדם: (ה) סימן שצ"ו. ר"ל דשם בהג"ה מכואר לענין יוצא חוץ לתחום דהארבע אמות מודדן מרווחות אכן בכאן לענין טלטול ד"א בר"ה (ה) יש להחמיר דוקא מצומצמות^א וכנ"ל בסק"ב: ב (ו) הן ואלכסונון. כלומר דשיעור ד' אמות הוא הם ואלכסונון שאינו חייב אלא אם טלטל כשיעור שעולה האלכסון של ד"א ולא מיבעיא אם טלטל לאלכסון העולם דאינו חייב בפחות משיעור אלכסון של ד"א אלא אפילו אם טלטל בריבוע העולם ממזרח למערב או מצפון לדרום נמי אינו חייב בפחות משיעור אלכסון: (ז) ויש מי שאומר וכו'. וכן (ו) הסכימו האחרונים: ח (ח) שמארבע אמות וכו'. ובפחות מד"א גם לדעה זו מותר לכתחלה וכנ"ל בס"א: ט) פטור אבל אסור. זו היא דעת הרמב"ם ועיין בביאור הגר"א שכתב דגם הרמב"ם מודה דהיכא שבידו לו ד"א לטלטל בהם ורוצה לטלטל באלכסונון של הד"א מותר לטלטל בהם אף שעולה עד ה' אמות וג' חומשין ולא קפליג על דעה ראשונה רק כרוצה לטלטל במישור ולא באלכסון או שלא ייחד לו מתחלה הד"א לטלטל בהם דלדידיה אין לו בכל זה היתר הטלטול רק עד ארבע אמות בלא אלכסון ועד דמה דק"ל דאם העביר חפץ בר"ה ד"א הן ואלכסונון חייב דוקא כשהיה שיעור זה בין מקום עקירת החפץ להנחתו דהיינו שהניח החפץ מחוץ לשיעור זה אבל אם היה מקום הנחת החפץ בתוך שיעור זה ואפילו רק מקצתו של החפץ פטור דהרי לא העביר החפץ ד"א הן ואלכסונון בשלימות כן מוכח מרמב"ם פ"י"ב הלכה י"ט ע"ש: ג (י) מותר וכו'. דאע"ג דלקמן ס"ה איתא דאדם אחד אסור להוליך חפץ פחות פחות מד"א דשמא יעבירו

שער הציון

(יא) אבל אסור מדרבנן: (א) גמרא: (ב) זה הטעם נאמר בגמרא אליבא דר"מ ועיין דלפיכך פסק הרמב"ם כוותיה משום מאי דפסקין בעירובין ג' ע"כ דצריך לפטור עצבות לחומרא: (ג) גמרא ועיין שכתב דהוה רק כשאינו מעביר בבת אחת אבל כשמעביר בבת אחת נחשב חמיר השיעור ד' אמות של אדם בינוני אפילו לאדם שהוא ארוך ולענין צ"ע בדבר דהרי ר"י זכר בדבריו הטעם כדי שיקח חפץ מתחת מרגליותיו ומניח תחת מראשותיו וא"כ לפי מסקנת הגמרא דלאיש ארוך ביותר באמות שלו משערין כדי שיתקיים בכל אדם הקרא דשבו איש תחתיו אי"כ ממילא מוכח דמותר לו לטלטל בבת אחת אף שהוא הרבה יותר מד' אמות בינוניות ואף ר"מ לא פליג עליה בזה [אף שהוא אמר טעם אחר] ולית בינייהו אלא או רוחות או מצומצמות כדאיתא בגמרא וצ"ע: (ד) כן פירש רש"י וכן איתא בפיר"ח וכ"כ ר"י ומשמע דאם היה ננס גם בנופו בדידיה משערין ד' אמותיו אף דפתוחים משאר בני אדם וכ"כ הגר"א ועיין בפ"ג בזה: (ה) א"ר: (ו) בית חדש ונחלת צבי וא"ר:

איש מצליח

לטלטל בהם. ומשמע אי"כ שדעת הסתם שלכתחילה גם מותר. ומה שפסק מ"ן ז"ל נגד הרמב"ם. הוא משום שכן דעת רוב הראשונים, התוס' והרא"ש בשם ר"ת. והרשב"א. ודעת רשבים דיש להקל בזה אם מטלטל באלכסון העולם. ועיין בכה"ח (סק"א): 3. עיין מה שכתבנו בזה בהערות שבסוף הספר על דברי המשגיב (סיק"ג): 4. וכן כתב בפשיטות המחצית השקל (בס"י רס"ו סק"ט) בדעת הטורי זהב, שכ"כ בני אדם יש להתייר. ועיין בהערות שבסוף הספר.

1. הוא כל הזרוע והיינו מהמרפק עד ראש האצבע הנקראת אמה על שם זה. כה"ח (אות ה' בשם ר"י). ומקורו מדברי רש"י במנחות (יא. ד"ה זו אמה). וכ"כ החו"א וצ"ל בקונטרס השיעורים (ס"י ל"ט אות ט"ו ד"ה ובס'): 2. ודעת מ"ן השי"ע להלכה שער ה' אמות וג' חומשים מותר לכתחילה וכדעת הסתם, שהרי קי"ל טתם וי"א הלכה כסתם. ואין לומר שהסתם הוא דינא רגמי ואפשר דאינו מולק אי"ש מי שאומר, שממה שכתב: ד' אמות שאמרו, משמע דקאי אמ"ש בס"א כל אדם יש לו ד"א ברה"ר שיכול

הנחות ותוקנים: א) קצה: הארות והערות: 1) עיין בשע"צ סימן שצ"ו אות ג':

מחנה ישראל

אוצר החכמה 29/09/2018

בענין ד' רשויות שבת ומחיצות
הנדרונים בפרק ראשון שני ותשיעי דעירובין
ובפרק ראשון דשבת

ובעניני הוצאה

הנדרונים בפרק ראשון ואחד עשרה דשבת
ובענין מחיצות וסכך דסוכה

חובר בסייעתא דשמיא על ידי

ישראל צבי באאמו"ד אברהם הלוי שליט"א דימימדובסקי

פעיה"ק ירושלים תובב"א

שנת ה'תשס"ח לפ"ס

הי"א שכתב: "היה קנה או רומח מונח על הארץ והגביה הקצה האחד והקצה השני מונח בארץ והשליכו לפניו והעבירו על דרך זו כמה מילין פטור לפי שלא עקר החפץ כולו מעל גבי הארץ" וכ"כ בחי' הריטב"א.

אמנם תוס' פירשו שפטור משום שלא עשה מלאכתו בבת אחת ומשום שכשהניח ראש האחד חוץ לד"א עדיין ראש השני מונח בתוך ד"א וקמ"ל דאע"ג דדרך להוליכם בענין זה והוי כמו עומד לכתף אעפ"כ הוי הפסק. ולדבריהם גם אם יגביה כל החפץ ממקומו ויהפכנו על צדו השני ויניחנו ע"ג קרקע ג"כ יהא פטור שהרי הניח לפני שיצא החפץ ד"א ממקומו הראשון והוי הפסק במלאכה, וכ"ג בדעת הרא"ש כהתוס' וכ"כ בחי' הר"ן וכ"מ בחי' הרמב"ן.

ובדעת רש"י והרמב"ם שבארו בטעם הפטור משום שלא עקר כולו מע"ג קרקע משמע לכאורה שאם היה עוקרו כולו מע"ג קרקע אעפ"י שהיה חוזרו ומשליכו לפניו היה חייב אעפ"י שנח לפני שהעבירו ד"א שלמות. ואפש"ל דהוי באמת כמו עומד לכתף שהרי כן דרך להניחם ולחזור שוב ולגלגלם והכל הוי מעשה הלוח אריכא וכמו שהעלו תוס' צד כזה, ולכן פטרו רק באופן שלא נעקר כלל לגמרי מן הארץ שבזה לא יועיל מה שדרכו בכך, וצ"ע דלא ראיתי במפרשים שעמדו על מחלוקת זו. ובדעת תוס' שכתבו שלפי האמת אין זה נחשב כעמ"נ לכתף כתב החזו"א סי' ס"ב סק"ד דטעמם או דבאמת דינו כעמ"נ לפוש והטעם נראה דעמ"נ לכתף אין בו תועלת למנוחת האדם אלא רק תועלת לחפץ עצמו שיוכל להוציאו אבל בנדו"ד אעפ"י שכן הוא הדרך מ"מ ההנחה היא צורך מנוחת האדם שא"א לו לגרור החפץ בב"א ואעפ"י שהוא גם צורך החפץ מ"מ כל שיש בו צורך לאדם עצמו נחשב זה ככונה עיקרית ודמי לנושא חפץ כבד שצריך לנוח כל רגע שדמי לעומד לפוש, ועוד כתב החזו"א דאעפ"י שדמי לעמ"נ לכתף מ"מ כיון שצורת הוצאה זו היא באופן שחייב לכתף באמצע אין זו דרך הוצאה ורק כאשר במקרה הניח עמ"נ לכתף חייב.

47 כב. בדין הנחה עמ"נ לכתף

בשבת ה' ע"ב מבואר שאעפ"י שעקירת גופו והנחת גופו הוי כעקירת והנחת חפץ שעל גביו, כ"ז אמור כשעמד לפוש אבל עמד לכתף (ופרש"י לתקן משאו על כתיפו) לאו עמידה היא. ומבואר בגמ' שזה בין לקולא ובין לחומרא, לענין עמידה תוך ד' אמות שתעשה הפסק במלאכה עמידה לפוש הוי הפסק ולכתף אינו הפסק, ולאחר ד"א לפוש הוי הנחה וחייב ולכתף אינה הנחה ואינו חייב עד שינוח.

ובגמ' לא נתבאר אלא בעמידת גופו לכתף אבל בהניחו ע"ג קרקע עמ"נ לכתף אינו מבואר מה דינו, ובחידושים המיוחסים לר"ן כתב דחשיבה הנחה ואפשר שטעמו שביחס להנחת החפץ לא שייך לחלק בין לפוש או לכתף דהחפץ ביחס לעצמו מונח לגמרי. אמנם החזו"א סי' ס"ב סק"ד כתב שמהתוס' בדין זירזא דקני מוכח שגם בחפץ שהניחו ע"ג קרקע שייך דין הנחה עמ"נ לכתף שהרי תוס' כתבו דהנחה של

הזירזא דקני לא דמי לעמ"נ לכתף ומשמע שבעמ"נ לכתף ממש לא הוי הנחה אפי' שמונח ע"ג קרקע. ואעפ"י שיש חילוק שבזירזא דקני החפץ כל הזמן על הקרקע אבל בחפץ המונח על האדם וחוזר ומניחו ע"ג קרקע אפשר דחשיב הנחה טפי ואין ראייה מהתוס', החזו"א ס"ל דאין לחלק בזה. L

ד' כג. בגדר הנחה עמ"נ לפוש

כתב המ"ב סי' שמ"ט בשעה"צ סק"י"ח שכל עמידה אפי' לרגע מכל סיבה שהיא דינה כעומד לפוש ורק בעומד לצורך תקון המשא נחשב כמהלך. והביא כמה ראיות וכגון המבואר בשבת דף קנ"ג שא"א שלא קאי פורתא והוי הנחה וכן מצאנו בתוס' עירובין כ' ע"א שאוכל שבפיו א"א שלא ינוח בבית הבליעה והוי הנחה המפסקת. וכתב בשעה"צ דגם ר' ירוחם שהובא במג"א בסי' רס"ו ובמ"ב שם סק"י"ח שס"ל שבאופן שהתירו להוליך החפץ פחות פחות מד' אמות צריך לישב בכל פעם, הוא רק מדרבנן אבל מדאורייתא א"צ לישב כדמוכח בגמ' שאפי' עמידה פורתא חשיבה הנחה והביא שכ"כ הלבוש בדעת ר"י. ולכאורה במג"א סי' רס"ו סק"ט שבאר טעם ר"י שכיון שאינו עושה אלא מחמת האסור ולא משום שרוצה לעמוד באמת לא חשיב כעומד לפוש משמע שהיא סברא דאורייתא, אבל אינו מוכרח ויל"פ שלכן החמירו בו מדרבנן. ולדינא הדרכי משה בסי' רס"ו כתב שלא קיי"ל כר"י אולם מדברי המג"א והט"ז שם נראה שחששו לו. ומדברי שאר הראשונים שלא הזכירו זה משמע שלא ס"ל כן, ולפמש"כ המ"ב שהוא חומרא דרבנן גם לר"י, נראה שמדינא אפשר להקל בזה. ונראה פשוט שהעומד בגלל רמזור דינו כעומד לפוש והוי הנחה בין לקולא ובין לחומרא.

מסתפקנא באופן שעומד לתקן מנעליו שיוכל לילך האם דינו כעמ"נ לכתף דאעפ"י שמטרת עמידתו היא לצורך תקון ההלוך אבל אין זה משום צורך המשא שגם אלולי המשא היה מתקן מנעליו וא"כ אין העמידה נטפלת למעשה ההוצאה, א"ד כל לצורך ההלוך הוי צורך ההוצאה ועוד שאין כאן חשיבות הנחת גופו שהרי היא לצורך ההלוך והכי מסתבר. L

כד. בענין מעביר וזורק תוך ג"ט לקרקע

א. מצאנו שנחלקו האמוראים בזורך חפץ בתוך ג"ט האם חייב לרבנן הסוכרים דלא אמרינן קלוטה כמי שהונחה. בדף צ"ז ע"א מובאים דברי ר' חלקיה בר טובי שתוך ג' דברי הכל חייב, והיינו במה שנחלקו ר"ע וחכמים במשנה בדף צ"ו ע"א בזורך מרה"י לרה"י ועובר החפץ דרך רה"ר דר"ע מחייב וחכמים פוטרם קמ"ל דבעבר החפץ תוך ג"ט לקרקע מודו רבנן דהוי כמונח והוי כזורק מרה"י לרה"ר וחזר וזורק מרה"ר לרה"י, וכן מובאת שם ברייתא דבתוך ג"ט דברי הכל חייב.

אולם בדף פ' ע"א מובאים דברי רבא שתוך שלשה לרבנן (החולקים על ר"ע)

17

ודולה מהים ומניח עליו ומשם לספינה ושרי להחליף דרך מקו"פ. ומה שהצריכו דוקא ד' והרי מקו"פ הוא גם בפחות נראה שהצריכו היכר חשוב. ומה שאינו כרמלית נראה שכיון שאין בזה שטח דע"ד שהרי איירי שפרוץ באמצעותו כמו שפירש הר"ח כדי שיוכלו למלא דרכו ממילא ג"כ אין כאן שעור כרמלית. ויש להעיר מדוע הזיו אינו חורי רה"י כמו שמצאנו בעירובין צ"ח ע"ב בזיו שלפני החלון, ואפשר כיון שאינו קבוע לשמוש הספינה אינו נהפך להיות חורי רה"י וכה"ג מצאנו בתוס' שבת צ"ט ע"ב ד"ה "ומוקף" שע"ג מחיצות רה"י אינו נחשב "חורין" של רה"י. אמנם לשאר הראשנים שהצריכו מחיצות כדי להתיר המים שתחתיו לא קשיא דאינו מספיק שהזיו יהא רה"י דבעינן שהמים שתחתיו יחשבו ג"כ רה"י. ולכאורה כשיטה זו משמע ברמב"ם שלא הזכיר שעושה נקב בדף ולא כמש"כ המ"מ בדעת הרמב"ם, אולם לפמש"כ בע"כ צ"ל דאיירי שיש נקב בדף דאל"כ הוא עצמו הוי כרמלית וצ"ע. ולדינא השו"ע פסק כהמ"מ בדעת הרמב"ם וכשיטת ר"ה גאון. ובכה"ל שם הביא דעת הא"ר שהחמיר כפוסקים שצריך מחיצות עשרה אמנם הבה"ל כתב שאין למחות ביד המקילים ומשמע שלכתחילה חושש להחמיר.

ובאופן שהספינה גבוהה י מהים פסק השו"ע כהרמב"ם שסגי בהוצאת זיו כלשהו, ועיי"ש בכה"ל שהביא דעת כמה אחרונים שדין זה הוא דוקא לשיטת הרמב"ם דשרי להחליף דרך מקו"פ. ועוד יש להעיר שלדעת הרבה ראשנים (שהבאנו לעיל) בכה"ג שלא נח במקו"פ לא מהני כלל, וא"כ צ"ע אם אפשר להקל בזה.

ומצאנו אופן שהקלו הפוסקים בעובר דרך מקום פטור אעפ"י שלא נח, והוא בכוחו בכרמלית דכ"כ הרמ"א ס"ס שנ"ז שאעפ"י שנוקטים להחמיר בכוחו בכרמלית ביבשה (ובתוך העיר) מ"מ בעובר דרך מקום פטור מקילים. ועיי"ש במ"ב סקכ"ח שהסכים בשם הגר"א להקל בזה. ומבואר שאעפ"י שלא נח במקו"פ יש בזה צרוף להקל משום שיטת המהר"ם ואפשר שגם הרמב"ם מיקל. אמנם החזו"א סי' ק"ג סקכ"ח פקפק שאין בכה"ג צרוף להקל וסיים בצ"ע.

76 מ. בענין הוצאה כלאחר יד

כיון שלקמן נבאר דין השוכח ויוצא עם חפץ לרשות האסורה, וכן דין מי שהחשיך לו בדרך שהתירו לו טלטול דרבנן משום שבהול על ממונו, ולפעמים צריך לעשות עקירה או הנחה כלאחר יד, ראינו לברר כמה אופנים של הוצאה כלאחר יד.

א. המוציא וכן העוקר או המניח בין בימינו ובין בשמאלו הוי כדרך מלאכה, וכן בחיקו ועל כתפו הוי כדרך ואפי" משא קל ומבואר כ"ז במשנה שבת צ"ב ע"א וברמב"ם פי"ב הי"ג י"ד.

ב. אבל המוציא לאחר ידו היינו שמניח החפץ על גב היד (כ"כ המאירי), ברגלו, בפיו, במרפקו, באוזנו ובשערו, בכל אלו הוי שלא כדרך ופטור.

ג. המוציא אוכלים בתוך פיו הוי דרך הוצאה וחייב, כן מבואר בגמ' שבת ק"ב

סוף ע"א ומטעם דכיון דצריך לאכול הוי דרך הוצאה, ועוד מבואר שם בגמ' דבליעתו זוהי הנחתו וכתבו שם תוס' דאפי' במהלך חשיב הנחה. ובתוס' עירובין צ"ט ע"א ד"ה "מחשבתו" מבואר דפיו נחשב מקום ד' דוקא באופן שיש לו ענין לבלוע לשם אכילה או לעקור הרוק מפיו דמקפיד שיצא בדוקא מפיו אבל בלא"ה לא חשיב מקום ד'.

ד. מבואר בסי' ש"נ ס"ג שהמהלך בדרך ונעקר ממנו רוקו או כיתו הרי זה צריך לעמוד לפני שיטלטלנו ד"א, ובבה"ל שם צדד דלכמה פוסקים הוא דאורייתא (והיינו מצד שנחשב משא אבל למעשה פטור משום מלשאצל"ג), וצ"ל דנחשב דרך הוצאה דלפעמים אדם מהלך עם רוקו שנעקר וכ"כ ר' יונתן על משנה זו בעירובין צ"ח ע"ב. אמנם אם נזכר לאתר שהלך כבר ד"א לא יוכל לרוק לחרץ דהוי כדרך הנחה אלא נראה שאם יכול ישמוט הרוק מפיו מאליו דהוי כלאח"י וכדלקמן ואם לאו יעמוד ברה"ר וינוח רגע כדי שההנחה תעשה בפיו ובכה"ג אינו נחשב מקום ד' דאין כאן אחשביה שהרי אין לו ענין שיהא מונח דוקא בפיו, ואח"כ ירוק או שיבלע רוקו ובכה"ג ג"כ אין כאן אחשביה דאין לו ענין בדוקא לבלוע הרוק וכנ"ל שדוקא בדרך אכילה חשיב מקום ד'. ואם נכנס לרה"י ישמוט הרוק כנ"ל ואם א"א יצא בחזרה החוצה ויעשה ההנחה כנ"ל. אבל ברה"י להרבה פוסקים א"צ הנחה במקום ד'.

ה. המוציא משאוי על ראשו אם כבר חייב ואם קל פטור (רמב"ם פי"ב הי"ד). אמנם נראה דלפמ"ש"כ המ"ב סי' ש"א סקל"ג בשם המ"א שהכל לפי הזמן ובזמן שאין דרך לעשות כן לא הוי דרך הוצאה ואפי' כשבמקום אחד מוציאים כן בטלה דעתם, א"כ כיון שבזמנינו אין דרך להוציא כלל על הראש ברוב העולם, יהא פטור בכל גוונא.

הזורק חפץ מכתפיו ולאחוריו הוי שלא כדרך, כ"ה בשו"ע סי' רס"ו סי"א עפ"י פרש"י שבת קנ"ג ע"ב. ועיי"ש במ"ב שצריך לעשות בזה שני שנויים גם לזורק מכתפיו וגם לאחורי גופו ומשמע שבחד שנוי לא סגי.

ו. התוחב מחט בבגדו הוי שלא כדרך הוצאה אבל חייט שאומנתו בכך נחלקו בזה הפוסקים עיין מ"ב סי' ש"א סקמ"ז.

ז. כל דבר שאינו דרך מלבוש ולבשו פטור שלא הוציא כדרך המוציאים (מ"ב סי' ש"א סק"י"ז) ולכן השם על ראשו סל ומחצלת פטור כמבואר בשו"ע סי' ש"א סכ"א, אמנם המתעטף בסדין או בשמיכה דקה נראה דהוי דרך מלבוש ומותר לכתחילה כדמצאנו בסי' ש"א סל"ט דמתעטף אדם בכילה וכסכסיה והוא בגד העשוי לפרוס על המטה, וכן מותר להתעטף במגבות כמבואר בדף קמ"ז ע"ב בדין בלרי נשים. והטעם בזה דאעפ"י שבגד זה אינו עומד למלבוש מ"מ כיון שכעת לובשו ותורת בגד עליו חשיב דרך מלבוש. אולם בסוג דברים שאינם משמשים כבגד כלל כמו שקים אלולי שהרועים היו מתעטפים בהם וכגון מחצלת וכיו"ב לא חשיב דרך מלבוש. ובדרך כלל כל מה שאדם ילבש לא יהא בזה חיוב דאם אינו דרך מלבוש

ממילא הוי שלא כדרך הוצאה. אמנם ישנם אופנים שיהא בזה חיוב דאורייתא וכגון בדברים שאינם מעיקר הבגד אבל אינם נטפלים לו כמבואר בסי' ש"א סל"ח ול"ט כגון היוצא בטלית שאינה מצויצת כהלכתה דחייב חטאת כמבואר בשבת דף קל"ט משום משא החוטים שאינם נטפלים לבגד וכן בחוטי משי התלויים באבנט ואינם משמשים כעת כמלבוש שבהנך הוי דרך הוצאה כיון שדרכם להיות תלויים בבגד וזהו מקומם. ל

← 7 מא. בענין מי ששבת ויצא לחוץ בשעליו חפץ

א. באופן שיצא מכיתו לחוץ וחפץ עליו, הרי אם המקום שיצא הוא רה"ר בודאי אסור לו לעמוד כדי לא לבוא לאסור חטאת דהנחת גופו הוי הנחת חפץ, אמנם גם אם יצא לכרמלית או חצר שאינה מעורבת מסתבר שצריך למעט האסור ולהפוך המעשה משבות אחת לשבות דשבות שהרי שבות דשבות קיל טפי כדמצאנו שמותר לדבר מצוה, כמש"כ המ"ב ס"ס שמ"ט והחזו"א. וראיתי שכ"כ בס' נתיבות שבת ספ"ט בשם "נפש חיה". (אמנם באמת גם אם יניח ממש בכרמלית הוא כבר שבות דשבות שהרי בשעת יציאתו שכח שיש עליו חפץ וחשיב מתעסק בהוצאה כמש"כ התוס' שבת י"א ע"א ורק אם רצה לילך עם החפץ ושכח בזה אסור כה"ג חשיב מעשה מלאכה ויש בזה חד שבות כשהוא בכרמלית. אמנם מסתבר שגם כשיש שני שבותים עדיף למעט בעוד שבות, שהרי לפעמים מצאנו שהתירו ג' שבותים ולא שתיים עיין מג"א ומ"ב סי' שנ"ב וכן בסי' רס"ו העדיפו שבותים קלים על שבותים (חמורים). וברה"ר דידן דהוי רה"ר להרבה פוסקים ודאי דיש ענין למעט האסור.

שו"ר שכן מוכח במ"ב סי' רס"ו סקל"ו שכתב בשם המג"א ומקורו באגודה שגם ביצא בשבת לרחוב שאינו מעורב צריך לשמוט הכיס מעליו ולא להמשיך לטלטלו במבוי ולהחזירו לביתו, וצ"ל שבזה ששומט הוי הנחה כלאחר יד ומרויח שלא ימשיך לטלטלו במבוי שאינו מעורב דהוי שבות חמור טפי, וחזינן שאעפ"י שבלאו הכי הוי שבות דשבות כנ"ל יש למעט לשבות קל.

ב. ובאופן שאינו יכול או אינו יודע איך להניחו בשינוי יש למעט האיסור שלא יעשה כלל הנחה אלא ימשיך לילך בלי הפסק עד רה"י אחרת דכה"ג הוי רק העברה. ובאופן שיכול לרוץ צריך לרוץ כיון שיש לחוש שיעמוד ולא אדעתיה כמבואר בסי' רס"ו סי"א שהתירו לו להעביר ברה"ר רק באופן שרץ. ובאופן שמניח כלאח"י ברה"ר הרי אם חושש על הפסד החפץ התירו לו אח"כ לטלטלו פחות פחות מד"א ואח"כ יזרקנו כלאח"י לרה"י כמבואר בסי' רס"ו סי"א. וכאשר עוקר בשבת לא התירו לו לרוץ כמבואר במ"ב סי' רס"ו סקל"ו.

ג. ובאופן שמניח בשנוי צריך שידע בברור כיצד לעשות השנוי. ונציין כמה אופנים בזה, או שיניח החפץ על כתפיו ויזרוק אותו לאחורי גופו וצריך שיעשה כל זה תוך כדי הליכה, וכן יכול להניח החפץ על גב ידו או בפיו או יתפסנו במרפקו

תוך כדי הליכה ומשם יפילנו על הקרקע, ואם החפץ נמצא בכיסו ינער את כיסו ויפיל את מה שבתוך הכיס תוך כדי הליכה דכה"ג הוי שנוי כמש"כ לעיל. ואם אי אפשר לו לעשות בשנוי יעשה הדרך השניה שילך בלי הפסק עד רה"י ואם אפשר לו לרוץ צריך לרוץ, וגם צריך להשתדל לילך לרה"י כזו שאין בה אסור ערוב חצרות וכגון שיחזור חזרה לביתו ויעשה שם ההנחה או שיניח בבנין שאין גרים בו בשבת כגון בנין משרדים או ביהכנ"ס, ואם אי אפשר לו ונמצא כעת ברה"ר או בכרמלית ימעט האסור ויניח ברה"י שאינה מעורבת דקיל טפי מאסור כרמלית.

ד. דרך נוספת היא להניח במקום פטור, וכגון גדר גבוהה י שאינה רחבה ד' וגם אינה מקפת רה"י, ובמקפת רה"י גם כשאינה גבוהה י על גבה הוא רה"י כמש"כ בבה"ל סי' שס"ה ד"ה "מפני" שבין הלחיים אפי' בפחות מד"ט הוא רה"י מהתורה, ומדרכבן אסור לטלטל כנגד בין הלחיים, ובכרמלית דידן דהוי חשש רה"ר אין לטלטל לשם. וכאשר הגדר שהיא מקום פטור עומדת בכרמלית ישנה מחלוקת אם יש מקו"פ בכרמלית ועיין בה"ל ס"ס שמ"ו דכתב דבמקום הדחק אפשר שיש להקל, ואם הגדר עומדת ברה"ר דידן יש לצרף לקולא דעת הסוכרים דהוי רשות הרבים דאורייתא. אמנם בלא"ה אם הגדר אינה רחבה ד' אין כאן הנחה גמורה של מקום ד' והוי שבות דשבות, אבל במקפת רה"י הבאנו לעיל דברי החזו"א שא"צ מקום ד'.

ולהניח על אדם אחר למעלה מ"י יש מחלוקת אם נדון כמקום פטור (מ"ב שמ"ז סק"ח) ואם מניח ע"ג ראשו נראה לפטור מטעם שאין כאן מקום ד'.

ה. באופן שיצא מביתו עם חפץ מבעוד יום ושכח והחשיך לו ועדיין לא עשה הנחה, יש בזה כמה חלוקי דינים. אם הוא דבר שאין לו בו הפסד ממון ואינו מקפיד עליו לזורקו נראה דבזה יעמוד מיד שנוכר, ומשמע בפוסקים שכאן א"צ להניח בשנוי כיון שהעקירה היתה מבעו"י ואין כאן מלאכה והטעם בזה דעדיף לעשות הנחה שאינה מחייבת שהרי לא היתה עקירה בהוצאה זו בשבת ולא ימשיך לילך דחיישינן שמא ישכח ויעשה עקירה והנחה ואפי' אם ירצה לרוץ עדיף שיניח מיד, וכ"ז מבואר במ"ב רס"ו סקכ"ט בשם סה"ת שעדיף להוליכו פחות פחות מד"א אעפ"י שעושה בזה הנחה וחזינן שעדיף מלרוץ עם החפץ בלי הנחה.

ו. ואם יצא לחוץ עם חפץ שאינו רוצה לזורקו (ומשמע בפוסקים אפי' בהפסד מועט), הרי אם יצא מבעוד יום והיינו חצי שעה לפני השקיעה לכו"ע מותר לו לטלטל החפץ עפ"י האופנים המבוארים בסי' רס"ו, וטעם ההיתר משום שאין אדם מעמיד עצמו על ממונו והתירו לו כדי שלא יבוא לעשות איסור חמור. ואם יצא בתוך חצי שעה הסמוך לשקיעה השו"ע סי' רס"ו ס"ח מחמיר שכיון שפשע לא התירו לו לטלטל החפץ, אולם המ"ב סקכ"ב הביא דעת הא"ר בשם הרשב"א להקל גם בזה. (ומש"כ חצי שעה מבואר בבה"ל סי' רנ"ב ס"ו).

ז. ובאופן שהתירו לו לטלטל ההיתרים בזה הם לפי הסדר המבואר בסי' רס"ו לעשות הקל הקל תחילה. אמנם המ"ב שם סקכ"ט כתב שכרה"ר דידן דהיא כרמלית

(21)

להרבה פוסקים אפשר שיש להקל בכל ענין ואפילו לרוץ שהוא האחרון שבהיתרים ומ"מ לילך כדרכו צ"ע אם מתירים כיון שקרוב טפי לידי איסור. ומ"מ ראינו לכתוב מלכתוב סדר ההיתרים חדא לאופן שנמצא בעיר שיש בה ס' רבוא שהמקום רה"ר לכו"ע, ועוד שאם אין לו נפ"מ נראה שראוי לכתחילה לעשות כפי סדר השו"ע.

ובמקום הפסד גדול או צורך מצוה יש להתיר גם לילך כדרכו כשהוא בכרמלית משום דהוי שבות דשבות ומותר בכה"ג כמו שציידד הבה"ל ס"ס שמ"ט והסכים לזה החזו"א סי' ק"ג סקי"ט, וברה"ר דידן אפשר שאין להקל בזה כיון דהוי רה"ר להרבה פוסקים.

29.08.2018

ח. ההיתרים הם בסדר זה, אם יש עמו גוי יתננו לגוי לטלטלו ולהביאו למקום המשתמר, ואם לאו אם יש עמו עוד יהודי יטלטלו שניהם לחלופין פחות פחות מד' אמות. ומסתבר שעצה זו עדיפא על נתינה לקטן, ואעפ"י שבאדם אחד צריך ליתן לקטן מ"מ ע"י שנים כיון שלפי דעת הפמ"ג אין בזה אסור כלל כמובא בבה"ל סי' שמ"ט ס"ג נראה דיש להעדיף זה וגם לבה"ל שפקפק בדבריו אפשר שהוא אסור קל יותר. ואם יש עמו קטן יתננו לקטן כשהוא מהלך ונוטלו כשהוא עומד, ואם לאו יטלטל בעצמו פחות פחות מד' אמות, ואם לאו כגון שמפחד מליסטים וכד' התירו לו לרוץ עד שמגיע למקום המשתמר ודוקא לרוץ ולא לילך כדרכו שמא ישכח ויעשה עקירה והנחה. וכ"ז איירי ברה"ר גמורה וכנ"ל, ויש להקל בריצה גם בדבר קל כמש"כ המ"ב סקל"ד. ובכל הנך לפני שיגיע לרה"י שרוצה להניח שם החפץ צריך לעשות הנחה כלאחר יד, והיינו שיזרוק החבילה מכתפו ולאחוריו, וכן בכיס ושאר חפצים יניח על כתפו תוך כדי הליכה ויזרוק מכתפו ולאחוריו. ולכתחילה ראוי להחמיר לזרוק מיד בלי לעשות הנחה לפני כן כדמשמע בבה"ל שם בסי"א. (ולפמש"כ לעיל אופנים נוספים של כלאחר יד נראה דאפשר לעשותם ג"כ). ובדיעבד גם אם נח ממש לא עשה אסור דאורייתא כיון דעקירה ראשונה היתה מבעו"י כמש"כ הבה"ל שם.

שאלות ותשובות

הוצאת תשס"ו

מגדנות אליהו

אוצר החכמה

אורה חיים

א

חידושים ובירורים
ותשובות לשואלים בדבר ה' זו הלכה

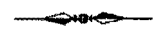
אשר השאיר אחריו ברכה הגאון הגדול, מעוז ומגדול
מעין המתגבר בתורה, גור הרבנים, פאר המידות והענוה
רבי אלטר אליהו הלוי רובינשטיין זצ"ל

גאב"ד אנטווערפּען יצ"ו
ורב דשכונת שומרי החומות רמת שלמה ירושלים ת"ו

בהוצאת בני המחבר זצ"ל
שנת תשס"ז לפ"ק
עיה"ק ירושלים תוכב"א

קס"ז סק"ז ושניתת השנת מעשה חושב אות ד' ו"ע].

הכל זו דכל שעומד לפוש הוי כשיצה, וכל שעומד לתקן המשווי הוי כהליכה עכ"ל.

סימן קז

בסוגיא דעומד לפוש ועומד לכתף

איתא בגמרא (שבת ה' ז') אמר רבי יוחנן היה טעון אוכלים ומשקין ונכנס ויוצא כל היום כולו אינו חייב עד שיעמוד. אמר אביי והוא שעמד לפוש וכו', תוך ארבע אמות עמד לפוש פטור לכתף חייב, חוץ לארבע אמות עמד לפוש חייב לכתף פטור עיי"ש. עמדתי ואתבונן שיש לעיין בכמה דברים בהאי הילכתא. א', האם עמד לפוש הוא דוקא, וכל שאינו עומד לפוש הוי בגדר עומד לכתף, או שמה איפכא, דעומד לכתף הוא דוקא, וכל שאינו עומד לכתף הוי בגדר עומד לפוש. ב', כשמניח החפץ על גבי או סמוך להקרקע האם ג"כ איכא חילוק הנ"ל, וכעין זה יש להסתפק אם הוא מתיישב עם החפץ האם יש חילוק הנ"ל. ג', יש לעיין מה הדין בעומד ברמזור אדום.

וגראה לומר בס"ד, דהנה הבית יוסף (סי' רס"ו) הביא בשם רבינו ירוחם וז"ל, כתב רבינו ירוחם (חלק ו' דף ע"ה ע"ג) מוליכו פחות מארבע אמות שאמרו חז"ל בכל מקום, לריך לישב בכל פחות מארבע אמות, שאם לא ישב אף על פי שעמד ולא הלך בכל פחות מארבע אמות חייב, שאע"פ שעומד הליכה אחת היא, ואפילו בכרמלית או בשדה חייב מלקות מדרבנן, כך כתב מר שר שלום בתשובה (שו"ת שערי תשובה סי' קמ"ז) עכ"ל, וכן כתב בכל זו (סי' ל"א דף כ"ט סוף ע"ד) עיי"ש. (ודברי רבינו ירוחם אלו הביא ה"צ"י גם בס"י שמ"ט עיי"ש). ובדרכי משה שם (אות א') כתב ע"ז וז"ל, אבל לקמן סי' שמ"ה משמע דעמידה מפסקת, ובהלכות ראיות כתב

והמג"א (סי' רס"ו ס"ק ט') כתב וז"ל, פחות פחות מד' אמות, ועומד לפוש בנתיים (ד"מ בשם טור סי' שמ"ח), דלא כרבינו ירוחם שכתב דלריך לישב, וז"ע דהא רבינו ירוחם בעלמו כתב דעומד לפוש פטור, וכ"כ הרמב"ם (פי"ג מהל' שבת ה"י), ותלמוד ערוך הוא פ"ק דשבת, אלא שס"ל דכתבן כיון שאינו עומד אלא משום שלא יבא לידי איסור לא הו"ל כעומד לפוש לכן לריך לישב, ומיהו בע"ז דף ע' (א') פירש"י (ד"ה פחות) דעומד לפוש סגי עכ"ל. הרי שהמג"א הסביר דעת רבינו ירוחם דס"ל דעומד לפוש הוא דוקא, דלריך לעמוד דוקא כדי לפוש, וכל שאינו עומד לפוש הוי כעומד לכתף, על כן כשעומד כדי שלא יבוא לידי איסור אינו בכלל עומד לפוש, ומשו"ה לריך לישב, דבישיבה בודאי הוי הנחה בכל גווני גם כשאינו יושב כדי לפוש. אבל מ"מ המג"א הכריע דלא כרבינו ירוחם משום דברש"י בע"ז מצואר דלא ס"ל כן, דהגמ' שם מיירי במוצא מליאה בשבת דמוליכה פחות פחות מד' אמות, ושם ג"כ אינו עומד משום שרובה לפוש, אלא כדי שלא יבוא לידי איסור, ואפ"ה כתב רש"י שמספיק אם עומד. (אמנם מדברי הדרכי משה הנ"ל שהעיר על רבינו ירוחם מדברי הטור בס"י שמ"ה והכלצו דעמידה לפוש הוי כשיצה, משמע דסובר דדעת רבינו ירוחם שכל מקום לריך ישיבה דוקא, ולא סגי בעמידה. אבל המג"א ס"ל דגם לרבינו ירוחם סגי בעמידה, ורק כשאינו עומד כדי לפוש אלא מטעם אחר רק אז לא מהני עמידה ולריך ישיבה).

ואחרי כל זה הנה המ"צ (סי' שמ"ט שעה"ל ס"ק י"ח) כתב וז"ל, עיין לעיל בסימן רס"ו במ"צ ס"ק י"ח מש"כ בשם יש מחמירין והוא מרבינו ירוחם המוצא כאן צ"י, ולענ"ד נראה ברור דלכו"ע מן החורה מקרי עמידה אפילו אם לא עמד לפוש בהדיא ורק בשביל אחיזה סיבה שמנעו לילך, כיון שלא עמד לתקן דרך משאו, דרק אז חשבו כמהלך, (ומה שאמר

הרי דהשפת אמת ס"ל דלפוש הוא דוקא, וכל שאינו עומד לפוש פטור, ולהשחין שאינו לפוש באמת פטור באדם, ורק יש חילוק בזה בין אדם לבהמה, ודלא כמש"כ השעה"ל הנ"ל דבהמה שווה לאדם, ולפוש לאו דוקא, אלא דלפוש הוא דוקא, וא"כ שפיר י"ל דגם רבינו ירוחם ס"ל כהשפ"א הנ"ל, (וכמש"כ המג"א הנ"ל בדעת רבינו ירוחם דלפוש הוא דוקא וכנ"ל), ומבהמה אין ראייה, ואתי שפיר בס"ד.

ומה שהוכיח שם בשעה"ל הנ"ל מסוף הסוגיא דכי מטא לבימתא אי אפשר דלא קאי פורתא, הרי דאע"פ שאינו עומד לפוש מקרי עמידה, לענ"ד ג"כ לא קשה, דהרי המג"א (סי' רס"ו ס"ק י"א) כתב וז"ל, ז"ע דכי קאי פורתא לפני הפתח מעייל מרשות הרבים לרשות היחיד וכו', וז"ל דגבי בהמתו לא החמירו כ"כ עכ"ל. והפמ"ג שם כתב ע"ז וז"ל, ובגמרא אמרו אי אפשר דלא קאים פורתא ומעייל מרשות הרבים לרשות היחיד וכו', וז"ל דהך אי אפשר דלא קאי פורתא לאו עמידה ממש לחייב עלה דין תורה, וכעומד לכתף דפטור, דלא הוא עקירה והנחה כי אם בעומד לפוש וכו' עיי"ש.

הרי שדעת המג"א דהך דאי אפשר דלא קאי פורתא אינו עמידה ממש אלא מדרבנן. (ויותר משמע מדברי הפמ"ג הנ"ל דהטעם דאינו נחשב לעמידה הוא משום שלא עמד לפוש ממש, אלא מטעם אחר שהדלת הייתה סגורה, וז"ע דהרי המג"א הנ"ל בס"ק ט' הכריע להלכה דלא כרבינו ירוחם דס"ל דבעינן לפוש דוקא, וס"ל להלכה כרש"י דלפוש לאו דוקא. וכנראה דעיקר כוונת הפמ"ג הנ"ל דאינו עמידה ממש, וכמו שכתב הביה"ל (סי' רס"ו סעי' י"א ד"ה כי היכי) דיש מחמירין שלא יעמוד לפוש, ומה שאמרו אי אפשר דלא קאי פורתא זה לא הוא הנחה לגמרי רק נראה כהנחה עיי"ש. וזהו כוונת המג"א והפמ"ג ס"ק י"א הנ"ל ואתי שפיר וז"ע. וכ"כ בשו"ת נפ"ח או"ח ס"ה דאינו עקירה ממש שאינו לפוש עיי"ש, ולהנ"ל לרבינו ירוחם כן הוא אצל לרש"י והכרעת המג"א זה אינו, אלא כוונת המג"א דכיון שעומד כדי

נגמ' עמוד לפוש הוא לאו דוקא רק לאפוקי שלא עמד לתקן, וראיה ממה שאמר צדק קנ"ג ע"ז לענין בהמה דכשקיימא להשחין מים הוא ג"כ בכלל עמידה, ופשוט דהוא הדין גבי אדם עיי"ש, וצויתר מוכח בהדיא שם בסוף הסוגיא דקאמר שם סוף סוף כי מטא לבימתא אי אפשר דלא קאי פורתא וכו' עיי"ש, הרי דמקרי עמידה אף שלא עמד לפוש ורק שלא היה כדי לתקן, ודברי רבינו ירוחם ז"ע, אח"כ מלאתי בלבוש סימן רס"ו (סעי' ז') דמפרש דברי רבינו ירוחם דלא מיירי לענין דאורייתא ע"ש, וגם זה דוחק קצת דמנ"ל להרבינו ירוחם לחדש זה דצמקום שהתירו פחות פחות מד' אמות הוא דוקא בישיבה וכו' עכ"ל.

וה"ל בס"ד לישב דברי רבינו ירוחם ולק"מ כל קושיות השעה"ל הנ"ל, דהנה כבר הערתי בספרי מגדנות אליהו [מהדורת תשמ"א ח"ב סי' קסז] מדברי השפת אמת בשנת שם (קנ"ג ב' ד"ה והא אי אפשר) וז"ל, וקשה הרי לא הוא אלא כעומד לכתף, וגם צדידיה לא הוא הנחה ככה"ג, ויתכן לומר דבהמה דלאו צמ דעת היא ליכא לפלוגי בה בין עמידה על דעת לכתף או על דעת לפוש, וכל עמידה לדידה הוא כעמידה גמורה, משא"כ באדם אה"נ דככה"ג אינו עומד לפוש דמשמע דוקא לפוש חייב וכל שאינו עומד לפוש מיפטור, וא"כ ככה"ג דמוכרח לעמוד מלד סיבה אחרת אינו בכלל לפוש כנ"ל עכ"ל. ועי' שו"ע הרב (סי' רס"ו סעי' ג') שכתב, וכשהבהמה עומדת להשחין מים או להטיל גללים וכיוצא בזה, וכל שכן אם עומדת לנוח נריך ליטול היים ממנה וכו', שאם לא יעשה כן יש כאן איסור של תורה, שהרי כשעמדה נעשית הנחה וכו' עיי"ש, ומשמע דהרב ז"ל ס"ל כשעה"ל הנ"ל דלפוש לא דוקא וז"ע. ובדברי השפת אמת הנ"ל יל"ע דהרי באדם כה"ג כשעומד להשחין ס"ל להשפ"א שאינו הנחה כיון דאינו לפוש, וא"כ למה צבהמתו אסור, הרי כל שצחצירו פטור אצל אסור צבהמתו מותר לכתחילה. ועי' בספר חמדת ישראל קונטרס דרך חיים סי' י"א, ובשמירת שבת כהלכתה (פכ"ז הערה ט"ו) בשם הגרש"ז (שליט"א) [זו"ל].

וה"ל דהמחצית השקל הבין צדעת רבינו ירוחם כהלבוש
הנ"ל, דרק מדרבנן לא מיקרי הנחה, (ומה שכתב
רבינו ירוחם שחייב ל"ל דהיינו חייב מכות מרדות
מדרבנן). אבל למש"כ אחי שפיר צס"ד, דבאמת רבינו
ירוחם קאי לענין דאורייתא, וס"ל דלפוש הוא דוקא,
ואם עמד מסיבה אחרת אינו הנחה וחייב, רק
שהמג"א הרי הכריע צסי' רס"ו דלא כרבינו ירוחם
מכח דברי רש"י צע"ז, ועל כן כתב צסי' שמ"ט
בפשיטות דגם עמד לפוש מסיבה שלא יבוא לידי חיוב
ג"כ נחשב הנחה, ואחי שפיר.

עכ"פ היוצא מהנ"ל דהמחלוקת בין השפ"א
להשעה"ז אי לפוש הוא דוקא או אם לכתף
הוא דוקא זה תלוי במחלוקת רבינו ירוחם עם רש"י,
דרבינו ירוחם ס"ל כהשפ"א דלפוש הוא דוקא, ורש"י
ס"ל כהשעה"ז דהוא לאו דוקא.

ולהלכה הרי המג"א הנ"ל הכריע כרש"י דגם אם
עמד מסיבה אחרת הוא הנחה, והוא בכלל
עומד לפוש כנ"ל צס"ד. (ועי' באליה רבה שם אות
י"ד שהעיר על הב"י דלמה לא הביא דעת כמה
ראשונים דסגי בעומד לפוש, ואי"ל ישיבה דוקא, וכתב
שיתכן שמטעם זה לא הביא דין זה בשו"ע עיי"ש).

ועוד מצוהר בדברי רבינו ירוחם (לפירושו של המג"א
הנ"ל), דישיבה ממש בכל גווני הוא הנחה, וכן
מצוהר בלבוש הנ"ל דהנחה על גבי הקרקע ממש הוא
הנחה מן התורה גם כשדעתו שלא לפוש. (וכ"כ
הנתיבות בספרו בית יעקב כתובות ל"א ב' דהנחה על
גבי קרקע או סמוך תוך ג' לקרקע הוא הנחה אפילו
אם הוא לכתף עיי"ש. וצס' שע"י סי' י"א הביא שכ"כ
הגאון ר"י מקוטנא דחפץ המונח בקרקע אף לכתף
הוא הנחה, והעיר שכ"כ בחידושי הר"ן שבת דף ה'
א' עיי"ש, ולהנ"ל הרי מפורש כן בלבוש לגבי קרקע,
וברבינו ירוחם לגבי ישיבה).

→ וראיתי בחזו"א או"ח (סי' ס"ב אות ד') שכתב דהאי
לפוש רבותא הוא, ומכל שכן אם עמד לדבר
עם חבירו וכו' עיי"ש, ונ"ע שלא העיר מדברי רבינו

שיוכל להכנס ולהמשיך דרכו הוא כמו לכתף ורק נראה
כהנחה). עכ"פ צדעת רבינו ירוחם שפיר אפ"ל דס"ל
כמג"א הנ"ל דהא דאי אפשר ללא קאי פורתא אינו
באמת הנחה גמורה וטעמא כיון שלא עמד לפוש ורק
משום סיבה וא"ש צס"ד. (ועי' שו"ע הרב סרס"ו
צקו"א אות י' שכת דא"א ללא קאי פורתא הוא ד"ת).

ומה שסיים השעה"ז הנ"ל שהלבוש פירש דברי רבינו
ירוחם לענין דרבנן, והעיר ע"ז דמנ"ל לרבינו
ירוחם לחדש דצמקום שהתירו פחות פחות מד' אמות
הוא דוקא בישיבה. הנה זה לשון הלבוש שם, אין עמו
שם אחד מכל אלו אז התירו לו וכו', דהיינו שילך פחות
מארבע אמות ויניחו על הקרקע ויחזור ויגביהנו וילך
פחות מארבע אמות וכו', או ישב בעצמו וכו', ואם
לא הניחו על הקרקע או לא ישב אבל עמד וחזר והלך
יש אומרים דמלקין אותו מדרבנן ולא מן התורה, שאין
זה נקרא הנחה גמורה אלא כשיניחו על גבי הקרקע
או ישב עצמו וכו' עיי"ש. ובאמת דברי הלבוש תמוהים
דהלא מצוהר להדיא בלשון רבינו ירוחם הנ"ל
דבעמידה לצד חייב ברשות הרבים, ורק סיים שגם
בכרמלית מלקים אותו מדרבנן, אבל ברשות הרבים
אינו הנחה כלל וחייב חטאת. ומנאחי שהאליה רבה
שם (אות ט"ו וזיין אליו השעה"ז הנ"ל) כבר תמה
צזה על הלבוש.

וכן יש לתמוה על המחצית השקל (סי' שמ"ט ס"ק
) שכתב על מש"כ המג"א שם שאם עמד לתקן
משאוי הוא כמהלך וחייב, אלא א"כ עמד לפוש, וכתב
ע"ז המחצה"ש ח"ל, דאפילו לא עמד כדי לפוש כי
אם להתיר ההליכה שלא יהיה ד' אמות בפעם אחד,
מ"מ אין צוה חיוב, ואף שהמג"א סי' רס"ו ס"ק ט'
כתב לפרש דברי רבינו ירוחם דבעי ישיבה אבל עמידה
לפוש כדי שלא יבוא לאיסור לא מקרי עומד לפוש,
היינו להתיר מחמירים דזה לא מיקרי עמד לפוש
ואסור לטלטל צכה"ג, אבל כאן דמיירי לענין חיוב
אפילו עומד לפוש כדי שלא יעשה איסור אפ"ה מיקרי
עומד לפוש לענין דשוב אינו מתחייב עכ"ל. ונ"ע
דהרי מפורש ברבינו ירוחם הנ"ל דחייב כשלא ישב.

כמ"ש צסי' רנ"ב עכל"ק. ובהערות לשו"ע שם מוצא משו"ת ז"ל שהקשה סמירה ע"ז מפרנ"ב סי"ח שכתב הרב ז"ל שם שצרה"ר דידן שדינו ככרמלית ליכא איסור כלל לצאת סמוך לחשיכה, ולמה כאן כתב דפשע הואיל ויכא סמוך לחשיכה גם ככרמלית עיי"ש.

ורלעב"ד נראה לחומר הענין דהנה בזכרון יוסף (להגה"ש דומ"ש קאשו"ז ז"ל) אות ז' כתב לישב המג"א שצסי' רנ"ב התיר בפשיטות לצאת סמוך לחשיכה ככרמלית ורה"ר דידן, וצסי' של"ח לענין טפח להצרות העופות דאסור משום גזירה שמה יזרוק צרה"ר כתב שם המג"א דצוה"ז דליכא רה"ר אפשר דמותר עיי"ש, ולמה לא התיר בפשיטות כמו צסי' רנ"ב. וע"ז תירץ דצסי' רנ"ב אם ישכת ויכא במחט בשבת אינו עובר אלא חד איסור דרבנן הולאה ככרמלית, אבל איסור מוקצה ודאי ליכא כיון שהמחט צידו מצעו"י, ובכלי לכו"ע לית איסור מוקצה אחר שהוא צידו, אבל צהא דקשל"ה אם יטול צרור בשבת וכו' ובמוקצה דצרות ואצנים הרי יש דעה שיש איסור מוקצה אף אחר שהוא צידו כ"ז שלא סלקו וכו', וכיון שיעשה צוה צ' איסורי דרבנן יחד דחמיר כאיסור תורה יש לגזור אף צוה"ז צרה"ר דידן וכו' עיי"ש.

ורלפי"ז י"ל כה"ג גם כאן, דהנה מצוה צסה"ת והג"מ ומרדכי ר"פ כ"ד שמחשיך בדרך ומוליך כיסו פחות מד"א שיך נמי איסור מוקצה עיי"ש, וברב ז"ל בקו"א לסש"א סק"י וכאן בקו"א ס"ק ו' עיי"ש ביאר שם דגם שהמוקצה כבר צידו שיך איסור מוקצה חל"ק, ומיהו לענין מה שמצוה צסה"ת וקייעתו דאף שיטנו עליו כבר שיך איסור מוקצה ע"כ ל"פ עם האגודה צהא וכו', וע"כ ז"ל דשאני צין מטלטלו צצית להצניעו וה"ה צין נושא צרחוב צצית וצין נושא צדרך עד שיגיע לעיר ולצית, ועוד דאף צרחוב מיד שנוכר צריך לילך צודאי ואינו רשאי לעמוד עוד וכו' אלא ודאי דאפילו שהיה מועטת צעמידה לפוש שאינה צורך הליכה אסור וכו' אבל לא לעמוד וכו', ומשו"ה מי שהחשיך דעומד לפוש בכל

ירוחם ומג"א הנ"ל. ומש"כ שם עוד, יש להסתפק אי הניח החפץ לארך לצורך כיתוף אי חשיב הנחה וכו', וחירזא דקני חשיב לפוש א"נ חשיב לכתף וכו' עיי"ש, וצ"ע שלא העיר מלבוש הנ"ל. עכ"פ רמזור אי הוי לכתף או לפוש שהערתי בצפרי הנ"ל דתלוי צשעה"ש ושפ"א הנ"ל, ולמה שנתבאר כאן תלוי צמחלוקת רצינו ירוחם ורש"י. ולהלכה הוי צגדר לפוש וכמש"כ המג"א וחזו"א הנ"ל.

(והצירופי דהכוונה צמג"א ס"ק ט' הנ"ל, דכיון שעומד רק משום איסור, והרי רצונו לילך להלן, א"כ הוה כעומד לצורך ההליכה, שהרי אסור לו לילך, והוי כלכתף, ורש"י ס"ל דגם צכה"ג הוי צגדר לפוש אע"פ שעומד משום איסור, אבל צאמת גם לרצינו ירוחם לפוש לא דוקא וכל הסיבות הם צכלל לפוש כל זמן שאינו לצורך ההליכה, וצמג"א ס"ק י"א הוי עמידתו לצורך הליכה ממש, דהרי צמציאות אי אפשר לו ללכת להלן, ועל כן לכו"ע הוי כלכתף, ואתי שפיר דצרי הפמ"ג ס"ק י"א הנ"ל, דכוונתו ג"כ דכיון שאינו עומד לפוש אלא לצורך ההליכה הוה כעומד לכתף ממש, ואתי שפיר גם דצרי החזו"א הנ"ל דלכו"ע לפוש לא דוקא וגם כשעומד לדבר צכלל).

סימן קח

יציאה עם כים סמוך לחשיכה לכרמלית

הבה השו"ע הרב צפרס"ו אות ע"ז כתב וכו' צמי שהחשיך וכו', אבל מי שיכא מציתו סמוך לחשיכה והוציא כיסו עמו לרה"ר או אפילו לכרמלית ושכת אח"כ להסירו ממנו ולהצניעו קודם שחשיכה לא התירו לו שום א' מהדרכים האלו אפילו לומר לנכרי להצניע הואיל ופשע צו שיכא עם כיסו סמוך לחשיכה